

Šioje šalyje važinėja iš Ispanijos atvykęs suspen-
duotas airis kunigas M.
O'Flanagan. Jis visur kvie-
čiamas komunistų sakyti
praktikas apie Ispanijos
radikalų veiklą Ispanijoje.
Amerikos komunistai tuo
eks-kunigu labai didžiuoja-
si ir jo kalbas atspausdinę
platina. Komunistai turi ir
daugiau "kunigų", kurie
dirba komunizmo darbą.
Komunistai kunigų ne-
apkenčia, bet jeigu "kuni-
gai" tarnauja kruvinajam
komunizmui, tai tokius
žmones jie ant rankų ne-
šioja, ir jų vardu bando su-
klaidinti tikinčiuosius. Ko-
munistai nesako ir nerašo,
kad jų "kunigas" yra su-
spenduotas arba protes-
tantų ministeris. Komunis-
tams visi geri, kurie tik
skelbia Markso, Lenino ir
Stalino mokslą. Komunis-
tai prakeikia kunigą, kuris
skelbia Kristaus mokslą.

Grįžta Kun. K. Vasys

Iš Worcesterio gavome
žinių, kad kun. K. Vasys,
Aušros Vartų parapijos
klebonas, kuris savo Sida-
brinį Kunigavimo Jubilie-
jų praleido tėvynėje Lietu-
voje, pirmadienį, rugsėjo
12 d. jau New Yorke. Gerb.
Jubiliejo sutikti išvyko
muzikai - artistai pp. Či-
žauskai.

Kun. K. Vasys porą dienų
bus New Yorke.

Sekmadienį, rugsėjo 25
d., Aušros Vartų par. para-
pijiečiai, vadovaujant kle-
bono pareigas einančiam
kun. J. Bakanui, rengia iš-
kilmingas sutiktuves ir Ju-
biliejinį, kun. K. Vasį pa-
gerbti, šaunų bankietą.
Sveikiname grįžusį iš
Lietuvos kun. K. Vasį, jo
Sidaabrinio Jubiliejaus pro-
ga.

Čekoslovakija Ištisė Drau- gingumo Ranką Vokietijai

Prague, Čekoslovakija, —
Rugs. 12 — Prez. Eduard
Benes ištisė draugingumo
ranką Vokietijai ir savo
kalboje per radio atsisaukė
palaikyti taiką. Prez. Be-
nes pareiškė, kad Sudetų
Vokiečių - Čekoslovakų
ginčas gali sukelti Euro-
pos karą. Jis atsisaukė
savo piliečius, kad laikytu-
si šaltai ir pažadėjo, kad
valdžia dirbs teisingai dėl
visų tautų.

Pašventino Lietuvių Naują Bažnyčią

Waukegan, Ill. — Sekma-
dienį, rugsėjo 11 d., J. E.
vyskupas William D. O'-
Brien pašventino lietuvių
naują bažnyčią. Šios kolo-
nijos lietuviai turėjo Šv.
Baltramiejaus par. medinė
bažnyčią, bet keleta me-
tų atgal sudegė. Pamaldos
buvo laikomos mokyklos
salėje.

Šv. Baltramiejaus par.
parapijiečiai, vadovaujant
uoliam kleb. kun. J. Čužau-
skui, sumanė pasistatyti
naują bažnyčią ir pasista-
tė.

Iškilmingas šv. mišias
atnašavo kun. B. Urba, Šv.
Kazimiero akademijos ka-
pelionas. Pamokslą pasakė
prėl. M. L. Krušas. Gražiai
giedojo choras.

Po pietų, lietuvių audito-
rijų įvyko šaunus bankie-
tas.

Katalikas, kurs neremia
katalikiškos spaudos, neturi
teisės vadintis geru Bažny-
čios vaiku.
Vyskupas Ketteleris

Ispanijos Nacionalistai Smarkiai Atakuoja Radika- lus Ebro Fronte

Hendaye, Prancūzijos-Ispanijos rubežius, rugs. 12, — Ispanijos nacionalistai veda smarkią ofensyvą arti Corbera Ebro fronte. Nacionalistai žygiuoja pirmyn į rytus. Artilerija ir iš oro smarkiai bombarduoja radikalų pozicijas. Daug sužeistų ir užmuštų.

Nacionalistai užėmė kalnelius No. 356 ir 462. Radikalų valdžia praneša, kad nacionalistai puolė ir kalnelį No. 253, bet tapę atmušti. Nacionalistai užėmė strateginius punktus Pandos ir Caballos kalnus Ebro fronte.

Japonams Pradeda Nesisekti

Hankow, Kinija, rugs. 12, — Smarkūs mūšiai įvyko tarp japonų ir kiniečių Kwangtii, kur žuvę 1000 japonų. Bet japonai laimėjo Hwangchuan srityje.

Nacionalistai Užėmė Miestą Cabeza del Buey

Hendaye, Prancūzijos-Ispanijos rubežius — Ispanijos nacionalistai atsiėmė iš radikalų miestą Cabeza del Buey, pietvakariniam fronte.

6000 Savanorių Suvažiavi- mas Kaune

Kaunas, rugsėjo 7 dieną įvyko 6000 Lietuvos nepriklausomybės karų savanorių suvažiavimas. Vakare ties nežinomojo kareivio kapu pašventinti pirmojo už Lietuvos laisvę žuvusio karininko Juozapavičiaus ir kareivio Lukšio paminklai.

Po einančio krašto apsaugos ministro nareigas generolo Raštikio kalbos perskaitytas sacanorių testamentinis pareiškimas būsims lietuvių kartoms šventai išsaugoti jų iškovotą nepriklausomybę ir tautos vienybę.

Ukrainoj Rasta Naftos

Maskva — Ukrainoje buvo rasta naftos kelių kvadratinų kilometrų plote. Nafta randama 70 metrų gylyje. Šioje srityje dabar arėjama naujų šaltinių.

Prancūzija Pasiruošus Karui Sustiprino Karo Jėgas Vokietijos Parubežij

Paryžius, Prancūzija, — Rugs. 12 — Prancūzija yra visiškai pasiruošus karui. Pasiuntė daugiau kariuomenės ir karo reikmenų į Vokietijos parubežį. Geležinkelių darbininkams išdavė kaukes (maskas) ir įsakė būti pasiruošusiems karui. Skubiai daro pasiruošimus iškraustyti gyventojus iš Vokietijos parubežiaus specialiais traukiniais į Pietinę ir Vakarinę Prancūziją.

Nakties metu nuėmė visus pontoninius tiltus per Rhine upę. Keliauninkai tu-

didžioji Britanija (Anglija) pakartotinai pasisakė stosianti ginti Čekoslovakiją. Prancūzija, būdama Čekoslovakijos sąjungininkė, jau turi sutraukti savo šariuomenę į Vokietijos parubežį. Europos didžiųjų valstybių vyriausybės po kelis kartus į dieną turi pasitarimus.

Amerikiečiai, gyvenanti Londone, labai susirūpinę savo padėtimi. Jie kreipėsi pas Jung. Valstybių ambasadorių Joseph P. Kennedy, kuris amerikiečiams užtikrino, kad kilus karui jie bus išvežti kariniais laivais. Jau du Jung. Valstybių kariniai laivai išplaukė į Anglijos vandenyną. Sudetų šalyje (Čekoslo-

vakijoje) pasikartoja netvarka. Vokiečiai reikalauja plebiscito.

Sovietų Rusija pasižada remti Čekoslovakiją, bet Rusijai mažai kas pasitiki. Sovietų diktatorių Stalinas bijosi, kad karui kilus, Rusijoj nekiltų naminė revoliucija.

Australija Meldžiasi Už Taiką

Sydney, Australija, rugs. 12 d. — Visose Australijos bažnyčiose įvyko pamaldos už taiką.

Tautų Sąjungos Posėdis Be Svarbiųjų Atstovų

Geneva, rugs. 12 — Pereitą penktadienį, rugs. 9 d. čia prasidėjo Tautų Sąjungos tarybos 102 posėdis. Posėdyje nedalyvauja Anglijos ir Prancūzijos užsienių reikalų ministrai, nes jie užimti svarbiais klausimais ir reikalais. Nedalyvauja ir Lenkijos užsienių reikalų ministras. Tautų Sąjunga visiškai subliuško.

SSSR Biudžetas

Maskva — Maskvoje paskelbtas Sovietų Sąjungos aukščiausios tarybos priimtas įstatymas dėl 1938 metų valstybės biudžeto. Įstatyme numatoma 32.657.993.000 rublių pajamų ir 31.137.000.000 rublių išlaidų.

Anglija Pasiruošus Ginti Čekoslovakiją

150,000 Nacių Karių Demonstracijoje Jung. Valstybių Karo Laivai Išplaukė į Europą

20,000 Lietuvių Vaikų Vilniaus Krašte Neturi Lietuviškų Mokyklų

Vilnius, rugsėjo 12 dieną. — Prasidedant mokslo metams paaiškėjo, kad 20,000 lietuvių vaikų neturi lietuviškų mokyklų.

Baisi Padėtis Vokiečių Koncentracijų Stovyklose?

Berlynas — "Tasso" žiniomis, paskutiniu metu vokiečių koncentracijos stovyklose Buchwalde buvę iki mirties nukankinti 700 suimtųjų. Kalinių tarpė dėl per didelio darbo ir menko maisto prasidėjusios epidemijos, su kurio-
mis visai nekovoja.

General Motors Gražina 24,000 Darbininkų Darban

Flint, Mich. — General Motors korporacijos viršininkai praneša, kad 24,000 darbininkų gražina į dirbtuves: Buick, Chevrolet, Fisher Body ir A. C. Spark Plug.

Taipgi pradeda darbai ir General Motors liejyklose.

Lewis Gąsdina Meksikos Raudonuosius Fašizmu

Mexico City, rugs. 12 — Meksikos radikalų prieš karą ir fašizmą seime kalbėjo CIO vadas John L. Lewis. Jis savo kalboje pareiškė, kad Jung. Valstybės grėsia fašizmas. Todėl esą reikia pradėti kovą prieš fašizmą Jung. Valstybėse. Kada Lewis kalbėjo, tai buvo iškabinta komunizmo raudona vėliava. Jis sveikino seimą CIO vardu.

Keista, kad Lewis mato fašizmo pavojų, bet nemato komunizmo pavojaus, kuris yra daug didesnis ir baisesnis už fašizmą. Jeigu Lewis pasidavė Stalinui, tai darbininkai turi išrinkti kitą sau CIO vadą.

Palaidojo Iškilmingai Katalikų Bažnyčios Vada

New York, penktadienį, rugsėjo 9 d. iškilmingai palaidojo a. a. J. E. Kardinolą Patrick'ą Hayes. Laidotuvsė dalyvavo trys Kardinolai, 14 Arkivyskupų, 53 Vyskupai, tūkstančiai kunigų, ir tūkstančiai pasaulionių. Laidotuvių apeigos prasidėjo iškilminga gedulo procesija iš Arkivyskupo rezidencijos į Katedrą. Procesijos grojo gedulo maršą Jung. Valstybių 16-jo pulko benas. Dalyvavo aukštieji Bažnyčios Vada, valstybės vyriausybės aukštieji viršininkai, kariuomenės ir laivyno kapelionai, kurių velionis buvo ordinarus, kariai, jureiviai, įvairių ordinų ir kongregacijų vienuoliai kunigai ir broliai.

Katedroje iškilmingas gedulo šv. mišias atnašavo J. E. Kardinolas Mundelein. Pamokslą pasakė Arkivyskupas J. F. Rummel. Buvo ir J. E. Arkivyskupas A. G. Cicognani, Šv. Tėvo atstovas Jung. Valstybėms.

Apie 100,000 žmonių netilpo į Katedrą. Jie stovėjo gatvėje laike pamaldų. Klausėsi pamokslų ir giesmių per garšiakalbius. Po pietų velionio J. E. Kardinolo Hayes kūnas palaidotas Katedros kriptoje.

SUDETŲ VOKIEČIAI REIKALAUJA PLEBISCITO

Prague, Čekoslovakija, — Rugs. 12, — Sudetų vokiečiai, nutraukę derybas dėl to, kad vienas čekų policininkas botagu sukirto vienam vokiečiui, parlamento atstovui, dabar garsiai šaukia: "Mes norime plebiscito (balsavimo)".

Toks, matyt, yra Vokietijos nacių diktatoriaus Hitlerio įsakymas Sudetų vokiečiams, nes kada Sudetų nacių vadas buvo nuvykęs pas Hitlerį, tai jis jam pasakęs, kad reikalaujau daugiau, negu autonomijos iš Čekoslovakijos. Taipgi dabar ir reikalauja plebiscito. Vadinas, vokiečiai nori Sudetų kraštą atkirsti nuo Čekoslovakijos ir prijungti prie Vokietijos. Vokiečių apgyventose vie-

Ministras Lozoraitis Į Ženevą

Kaunas, rugsėjo 7 dieną užsienių reikalų ministras Lozoraitis išvyko į Ženevą dalyvauti Tautų Sąjungos sesijoje.

Tautinės Olimpiados aviacijos sporto dienos vaizdai.

(Vaizdas iš Lietuvos)

VIETINĖS ŽINIOS

Southbostonietis Dominikonu

Rugs. 15 d., Studentas Jurgelaitis, southbostonietis, priims pirmus Dominikonu vienuolių įžadus. Po to jis bus perkeltas į Chicago, Ill., mokyti Dominikonu kunigų mokslus. Tėveliai Jurgelaičiai meldžiasi už savo sūnų Antaną ir trokšta jam Dievo palaimos. Jie užsākė sūnaus vienuolio intencijai šv. mišias, kurias kun. K. Urbanavičius minėtą iškilmių dieną atlaikys, Thompson, Conn. Meldžiasi Antano naudai daugelis southbostoniečių. Dieve, padėk, Antanui, keliauti geru keliu ir vesti juomi kitus.

Vaikams Pamokos

Kad plačiau pasiekus So. Bostono vaikus čia jie yra mokomi Katekizmo sekmdieniais (bažnyčioje) 1:30 val. po pietų ir šeštadieniais (492 E. 7th St.) 9 val. ryte. Šeštadieniais jie yra mokomi ir lietuviškos kalbos. Rugs. 11 d., kuni-

DAKTARAI

Lietuvys Dantistas A. L. Kapocius

251 W. BROADWAY,
So. Boston, Mass.
TEL. SOU Boston 2660

Ofiso valandos nuo 9 iki 12, nuo 1:30 iki 6 ir nuo 6:30 iki 9 v. v. Serdomis nuo 9 iki 12 val. dieną. Subdomis nuo 9 iki 6 val. vakare. Nedėliomis nuo 9 iki 12 val. dieną (pagal sutartį).

Tel. Trowbridge 6330.

John Repshis, M. D. (REPŠYS)

Lietuvys Gydytojas

Ofiso Valandos: 2 — 4 ir 6 — 8.
278 HARVARD STREET,
Kampus Inman arti Central Sq.,
Cambridge, Mass.

IVAIRŲ SKELBIMAI

PARSIDUODA So. Deerfield, Mass. lietuviška duonkepikla su visais įrengimais. 2 beveik nauji trokai. Savininkas serga ir užtai parduoda bižnį. Atsišaukite: Joseph B. Daleb, 36 Grinnell St., Greenfield, Mass. (30-2)

PAIEŠKAU darbo prie namų prižiūrėjimo. Kam tokia moteris būtų reikalinga, prašau kreiptis šiuo adresu: Mrs. Marijona Newt, 36 Hartford Ave., New Britain, Conn. (9-13)

PARSIDUODA 117 akerių, gražiausia Mass. valstijoje farma su visais įtaisymais ir mašinomis, puikios triobos, 37 aktrai gražiausio miško. Kas norite plačiau apie šią farmą sužinoti, kreipkitės pas: Petrą Chapliną, 157 W. Broadway, So. Boston, Mass. (9-13-16)

Sidlauskas Pharmacy

ALGIRDAS SIDLAUSKAS
Registruotas Vaistininkas

Mūsų vaistinėje galima gauti visokių lietuviškų žolių vaistų

373 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

Telefonas: Plaza 1350.

Jonas Grebliauskas

Graborius ir Balsamuotojas

423 S. Paca Street,
BALTIMORE, MD.

gai, bažnyčioje aiškino žmonėms religinių ir lietuviškų pamokų svarbą ir kvietė visus vaikus pasiskirstyti dienomis ir vietomis ir lankyti pamokas, pradedant ateinančiu šeštadieniu ir sekmdieniu.

DAR VIENAS GERAS DARBAS

Sekmdienį, rugsėjo 25 d. įvyks paskutinis šių metų piknikas, Romuvos parke, Montello, Mass., kurio pelną skiria Jėzaus Nukryžiuotojo Seserų Nukryžiuotojo Jėzaus Nukryžiuotojo Vienojo Seserų Rėmėjai: Cambridgečiai, Brocktoniečiai, So. Bostoniečiai ir Norwoodiečiai. Minėtose lietuvių kolonijose Seserys darbuojasi — moko vaikus. Be to, Seserys moko ir auklėja našlaičius ir užlaiko senelius. Vienojo Seserų prieglaudoje, Elmhurst, Pa.

Pageidaujama, kad minėtų lietuvių kolonijų lietuviai, sudarę komitetą, nuširdžiai pasidarytų, kad rengiamas piknikas pavyktų.

VYČIŲ ORGANIZACIJA

Liet. Vyčių 17-tos Alg. kp. mėnesinis susirinkimas įvyks ketvirtadienį, rugsė-

Edmund F. Nunan, Kandidatas į Representative Parėmė Intertipos Fondą

P-nas Edmund F. Nunan, demokratų 6 Wardo kandidatas į Representative gaves laisšką nuo Intertipos Vajaus Komisijos pirmutinis prisiuntė auką, pareiškdamas, kad jam lietuviui ypaci katalikai visuomet esą prie širdies ir jis lietuviams esą pasirengęs padėti ir patarnauti.

P-nas Edm. F. Nunan yra gimęs ir augęs So. Bostone. Baigęs Bigelow Grammar School, So. Boston Evening High School, Hadley School of Business Administration ir Stanley College. Jis yra narys Pere Marquette Council, Knights of Columbus ir buvęs St. Vincents Cadetų instruktorius.

P-nas Edm. F. Nunan kilęs iš neturtingos šeimos. Mokslus išėjo savo pastangomis, darbštu nu ir gabumais. Jisai dabar kandidatuoja į Representatives. Ištikrųjų, lietuviui turėtų jį paremti, nes jis nuo jaunų dienų su lietuviu draugavo ir juos pažįsta. Jei jis bus išrinktas į Representative, lietuviu galės kreiptis prie jo ir jis su malonumu padės. Taigi, atėjus šio mėnesio 20 dienai, lietuviu balsuokite už EDMUND F. NUNAN, kandidatą į Representative Ward 6. Jo platforma — sumažinti valandos ir padidinti algas. Taigi, remkite tokį kandidatą, kuris yra darbininkų prietelis. Polit. Skelb.

jo 15, Vyčių kambaryj, parapijos svetainėje, 7-tos g-vės, 7:30 val. vak. punktualiai. Prašome visų narių atsilankyti į šį svarbų susirinkimą. Sekr.

VYČIŲ "FISHING SAIL"

So. Bostono Vyčiai rengia išvažiavimą, ant jurių sekmdienį, rugsėjo 18 d. Kelley's Landing, South Boston, Mass. Visi kurie ketina važiuoti yra prašomi pirkti tikietus iš anksto, nes tik 150 žmonių telpa Francis laive. Taigi, bus "refreshments", šokiai, apart žuvavimo. Laivas išvažiuos 10:00 valandą ryte. Tikietus galima gauti pas komisiją — M. Matuzaite, O. Petrušyte, F. Zowę, p. Zardecką, ir F. Grendelyte. Visiems yra užtikrintas "good time". A. E. L.

PIRMUTINIS NUSIPIRKO "DARBININKO" BALIAUS PORĄ TIKIETŲ

Juozas W. Casper, laidotuvių direktorius atsilankė į "Darbininką" ir ta proga nusipirko "Darbininko" metinio baliaus porą tikietų, taigi pažadėjo dovano ti šiam baliui taure. Juozas W. Casper žadėjo neužmiršti ir Intertipos fondo.

Apsivedė

Rugs. 10 d., Povilas Urbanavičius iš Waltham, Mass. apsivedė su Bronislava Kiaunyte iš Brighton, Mass. Liūdi iš Mečislovas Kiaunis ir Joana Diršaitė.

Siuvėjai Laimėjo Streiką

Boston, Mass. — Pereitos savaitės pabaigoje, apie 1000 siuvėjų laimėjo streiką. Darbdaviai sutiko duoti 35 val. darbo savaitę ir pakelti algas nuo 20 iki 40 nuosimčių.

Krikštas

Rugs. 11 d. tapo pakrikštyta dukterė Juozapo - Katrės (Vilyutės) Rudžių vardais Felicija - Katrė. Kūmai buvo Ernest Nedbins ir Jonė Vasilūnaitė.

MIKADO OPERETĖ

Šv. Petro lietuvių parchoras, vadovybėje muziko Rapolo Juškos, kuris per daugiau kaip tris mėnesius mokosi garsią ir sunkią operetę "Mikado", jau baigia išmokyti gerai suvaidinti ir sudainuoti. Tą operetę išpildyti užima daugiau kaip dvi valandas. Artistai bus apsirengę gražiais kostumais. Spalių 26 d., erdvioje So. Boston High School auditorijoje, ši operetė bus išnildyta tikrai artistiskai, nes jaunimas mokosi su didžiausiu pasišventimu. Vienas muzikas, atvykęs į So. Bostoną ir sužinojęs, kad chorą turi pratybas ir vasaros karščiuose, nustebo ir sakė: — "Pas mus to negalima padaryti".

Jeigu choras taip užinterešuotas, tai dar labiau turėtų būti užinteresuota visuomenė. Rengėjai praneša, kad svetainėje kiekviena sėdynė yra rezervuota. Tai patartina kiekvienam išgityti bilietus iš anksto ir tuo užsitikrinti gerą vietą. Bilietų galima gauti pas choristus arba muziką Rapolą Jušką.

Visi nuosirdžiai raginami dalyvauti ir pamatyti ir pasiklausti mūsų choro dainavimo ir vaidinimo spalų 26 d. Kvieslys.

Lietuvių Rally

Sekmdienį, rugsėjo 18 d., 2 val. po pietų, So. Boston High School auditorijoje, įvyks So. Bostono lietuvių politinis susirinkimas, kad paremtų gub. Charles F. Hurley, kuris kandidatuoja vėl išrinkimui į gubernatorius.

Kalbės pats gub. Charles F. Hurley ir kiti. Lietuviai, gub. rėmėjai, taip pat kalbės. Taigi bus dainų ir muzikos programa, kurią išpildys geriausi šios valstybės lietuvių talentai.

Rengėjai kviečia visus lietuvius ir lietuvautes dalyvauti šiame politiniame susirinkime.

Lietuvių Komitetas dėl Charles F. Hurley į gubernatorius.

Paveikslai Iš Lietuvos

P-nas J. Janukevičius iš Hartfordo skelbia, kad turis gražių Lietuvos Jubilėjų paveikslų. Tuos įdomius judamus ir garsinius paveikslus iš Lietuvos jis rodys, pirmą kartą rugs. 22 d., 7:30 val. vak., bažnytinėje salėje, W. 5th St., So. Boston, Mass. Kas negali į Lietuvą nuvažiuoti, o nori Lietuvoje būti, teateina į J. Janukevičiaus lietuviškų paveikslų vakarą.

PETER J. POWILAITIS

Peter J. Powilaitis yra 7 Wardo demokratų kandidatas į Representative. Jis yra gimęs ir visą laiką gyvena So. Bostone. Mokslus ėjo sekančiose mokyklose: John A. Andrew School, High School of Commerce, Carney School of Court Reporting, Suffolk University, L.L.B.

Jis yra advokatas ir praktikuoja State Courts ir United States District Court. Priklauso prie įvairių organizacijų. Kadangi Peter J. Powilaitis yra pilnai kvalifikuotas tam darbui — tai vietai, tai atėjus šio mėnesio 20 dienai, balsuokite už jį. Pol. Skelb.

IVAIRENYBĖS

30,000 Metų Aukštybes!

Tuo tarpu, kai garsūs stratosferos tyrinėtojas prof. Piccardas ruošiasi į palikti ir nusileisti į vandenynų gelmes, jo vieta jau užima kiti. Stratosferon jau kilo rusai (19,000 m.), kilo amerikiečiai (22,000 m.), o dabar ruošiasi kilti lenkai. Ir tam jie rimtai ruošiasi.

Sukonstruavo specialų balioną 124,000 kub. metrų talpos, kurio auðklas bus nepaprastai lengvas: kvadratinis metras svers tik 75—80 gr. vietoj 220 gr., kokį vartojo savo auðklams prof. Piccardas. Gaminami specialūs, iki šiol dar nežinomi, profesoriaus Izall konstrukcijos drabužiai, kurie turės apsaugoti nuo šalčio stratosferoje. Viso paruošto baliono su gondola svoris bus 4,600 kg.

Pagal apskaičiavimą balionas turėtų kilti mažiau sia 30,000 m. Šiai, iki šiol nepasiektai aukštybei tirti baliono gondola bus aprūpinta naujausių išradimų tyrimų aparatais. Pakilimui vieta numatyta Cholokoskos slėnis, netoli Krokuvos. Į stratosferą skris greičiausiai šių metų rugsėjo pabaigoje ar spalio pradžioje. Kils trys mokslininkai.

Paruošimo darbus varo inž. majoras Stanislovas Mazureckas ir inž. Jan Szallas. Juos gyvai remia "Saknok" firma. Šitoje firmoje taip pat yra užpatentuoti išradimai, kurie bus panaudoti kylant į stratosferą.

Šituo būsimuoju mokslo žygiu gyvai domisi ne tik Lenkijoje, bet ir plači užsieniuose.

Kaip Kirpėjas Apgavo Kiepurą

Varšuvoje šiomis dienomis bus teisiama vienas vietos kirpėjas, kuris bandė apgauti žinomąjį solistą Janą Kiepurą. Mat, Kiepurą mėgsta dalinti savo parašus autogramų mėgėjams. Sakytas kirpėjas savo kirpykloje tarp žiupsnio popieriukų pakišo Kiepurai pasirašyti ir 500 žlotų vekselį. Beskubėdamas

Kiepura pasirašė. Tačiau, kai kirpėjas bandė inkasuoti su tuo vekseliu bankę pinigų, Kiepura liepė jį suimti.

Hon. William J. Foley

William J. Foley tarnauja visuomet kaip apskrities prokuroras nuo 1927 metų. William J. Foley turi gerą rekordą ir yra geras lietuvių draugas. Jo tarnavimo laiku per jo rankas yra perėję virš 125,000 bilų ir tai be jokių skandalų. Jis yra atsižymėjęs kaip teisingas, darbštus ir sumanus advokatas.

Reikia pažymėti tą faktą, kad William J. Foley visiems lygiai tarnauja neatsižvelgiant į tautos arba religiskumą įsitikinimus. Už jo bešališkumą jis yra visų gerbiamas ir mylimas.

William J. Foley visuomet stengiasi apginti žmonių gyvybę ir jų turtą. Jis yra gailėstingas bet ir teisingas gynėjas. Kuris prasikalto — pasmerkia, nekaltą išteisina.

Kadangi visuomenė reikalavo, kad jis ir vėl užimtų šią vietą, tai jis visuomet reiklavimą patenkina — stato savo kandidatūrą į District Attorney. Mėnesio balsavimai įvyks šio mėnesio 20 dieną. Taigi, lietuviu, atiduokite savo balsą už WILLIAM J. FOLEY. Polit. Skelb.

CAMBRIDGE, MASS.

LIETUVIŲ RALLY

Ketvirtadienį, rugsėjo 15 d., 8 val. vakare, Lietuvių Piliečių klubo kambaryuose, 163 Harvard St., įvyks lietuvių politinis susirinkimas. Kalbės įvairūs kandidatai ir skirtingus ofisus ir skirtingų partijų. Kviečia visus dalyvauti. Rengėjai.

Remkite tuos profesionalus ir biznierių, kurie savo skelbimais remia "Darbininką".

VAŽIUOKITE

LIETUVON

Per

DARBININKO LAIVAKORCIŲ AGENTŪRA

366 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus

SENIAUSIAS ŠIOS VALSTYBĖS
LIETUVIŲ GRABORIUS ir
BALSAMUOTOJAS

Turi Notaro Teises

254 W. Broadway,

SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOU Boston 2590
Gyven. vieta: 838 Dorchester Ave.
Tel. COLUMBIA 2637.

Joseph W. Casper

(Kasperas)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS ir
BALSAMUOTOJAS
NOTARY PUBLIC

502 East Broadway,

So. Boston, Mass.
Patarnavimas Dieną ir Naktį.
Residence: 198 M St., So. Boston.
Tel. SOU Boston 1437
Tel. SOU Boston 3960.

Zaletskas

Funeral Home

564 E. Broadway
So. Boston, Mass.
D. A. Zaletskas F. E. Zaletskas

Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Kopijėja šeremenis dykai
NOTARY PUBLIC
Tel. SOU Boston 0915
Tel. SOU Boston 2609

Profesionalai, biznierių, pramonininkų, kurie skelbini "Darbininką" tikrai verti skaitytojų paramos. Visi skelbkitės "Darbininką".

IVAIRŲ SKELBIMAI

Juozas M. Dilis

Laikrodininkas

Parduodu įvairiausios rūšies auksinius ir sidabrinus daiktus.

Taipgi ir pataisau.

366 WEST BROADWAY
So. Boston, Mass.

Peter P. Plevack

(Plevokas)

Stogų dengėjas ir taisytojas.

Taiso ir stato kaminius.

Geras Darbas — Kainos Zemos

TURI 25 METŲ PATYRIMĄ

324 E St., So. Boston.

TEL. SOU 1452 — 9419

Apskaičiavimai ir patarimai dykai

Pechell Shoe Store

JUOZAS PEČIULIS, Savininkas

447 Broadway, So. Boston

Parduodu Overlobe ir kitų išdirbyčių čėverykus: vyrams, moterims ir vaikams.

Peter's Boston St. Garage

ir Gasoline Station

119 Boston St.,

DORCHESTER

Shop Tel. Gen. 9296,

Namų — Col. 9057

Vietos 75 karams, taisomė, maliojame ir alyvojame automobilius ir trokus.

Peter Pilvinis, Sav.

Balsuokite už Demokratų

Kandidatą į

SHERIFF

JOHN F. DOWD

City Councillor

John F. Dowd

Mr. John F. Dowd yra nuosirdus lietuvių draugas. Jis pirmutinis rėmė Dr. Jakimavičiaus kandidatūrą ir dabar remia. Mr. John F. Dowd kandidatūrą į SHERIFF indorsavo ir remia Lietuvių Piliečių Draugija, So. Bostone.

Mr. John F. Dowd yra labai populiarus. 1932 m. kaip demokratų kandidatas gavo 60,000 balsų. Šiuose rinkimuose duokime progą naujam, energingam žmogui tapti Sheriffu, prie kurio galima ir mums lietuviams prieti. Atėjus šio mėnesio 20 dienai atiduokime savo balsą už JOHN F. DOWD. Padėkite prie jo pavadės.

Polit. Skelb.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 8, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES: DOMESTIC YEARLY \$4.00, DOMESTIC ONCE PER WEEK YEARLY \$2.00, FOREIGN YEARLY \$5.00, FOREIGN ONCE PER WEEK YEARLY \$2.50. PRENUMERATOS KAINA: AMERIKOJE METAMS \$4.00, VIENĄ KART SAVAITĖJE METAMS \$2.00, UŽSIENY METAMS \$5.00, UŽSIENY 1 KART SAVAITĖJE METAMS \$2.50

DARBININKAS

366 West Broadway, South Boston, Mass. Telephone SOUTH Boston 2680.

Kardinolas Hayes

A. a. Kardinolas Hayes valdė didžiausią pasaulio dieceziją. Turėjo savo žinioje virš milijono žmonių, 1650 kunigų, 450 bažnyčių, universitetą, 9 kolegijas, daug vienuolynų, prieglaudų, ligoninių ir visokių labdarybės įstaigų. Iš viso, New Yorko arkivyskupija ne tik milžiniška savo didumu, bet ir visokiais atžvilgiais pavyzdinčiai sutvarkyta. O bet gi jos valdytojas, Kardinolas Hayes buvo labai pasižėmęs žmogus. Gimęs neturtingiausioj New Yorko daly, jis, kad ir iškilęs į aukščiausią Bažnyčios hierarchijos laipsnį, niekad nepamiršo biednuomenės reikalų. Gilus susirūpinimas varguolių gyvenimu ir pastūmėjo Kardinolą Hayes prie uolių labdarybės darbų, kuriems jis atsidavė su tokiu sekmingu pasiryžimu, kad užsiplėnė "labdaringojo Kardinolo" vardą.

Kardinolas Hayes buvo ir mokslo žmogus. Nesvetimi jam buvo platūs visuomeniniai ir socialiniai klausimai. Jis mokėjo tinkamai išlaikyti Bažnyčios Kunigaiščio poziciją, griežtai pasmerkdamas ištvirkimą literatūroje, scenoje ir parėduose, nurodydamas komunizmo pavojų, ginčydamas moterystės nepaliekiamybę. Žodžiu, jis drąsiai ir uoliai ėjo savo aukšto pašaukimo pareigas, bet rūpestingumas dėl biednuomenės buklės pagerinimo buvo mylimiausia jo gyvenimo pramoga. Užimtas sudėtingais atministracijos reikalais, Kardinolas Hayes, žinoma, negalėjo glaudžiai santykiuoti su New Yorko skurdžiais ir jų asmeniškai lankyti, bet jie žinojo, kad jis yra jų tėvas, globėjas, užtarėjas ir gausus šelpėjas. Tad nestebėtina, kad New Yorko biednuomenė daugiau nei kas kitas apraudojo "labdaringojo Kardinolo" mirtį.

Hitlerio Avantūros

Istorijos įvykius suka du veiksniai: priežastys ir priekabės. Priežastys tai milžiniški veiksniai, kurie susidaro amžių eigoje, kaip antai tautų siekimai, valstybių interesai ir tt. Gi priekabės tai tik mažmožiai, kurie tuos stambiųjų veiksmų — priežastis pastūmėja veikti. Aiškumo dėlei, priežastis galima palyginti su parako sandėliais, gi priekabės su kibirkštimi, kuri paraką uždega.

Hitleris pagamino daug priežasčių Europos karui sukelti. Vokiečių užsimojimai ant Austrijos, Lietuvos, Čekoslovakijos tai tarsi parako sandėliai išmėtyti Europos valstybių pasieniuose. Jiems uždegti reikia tik kokios mažos kibirkštelės. Tos kibirkštelės — priekabės Hitleris dabar stropiai ieško Čekoslovakijos sienoje ir pagaliau ją surado. Deryboms čekų su vokiečiais, rodos, einant normaliai, įvyko viens mažmožis, kurs labai suerzino vokiečius. Dalykas toks, kad čekų policistas, mėgindamas sutvarkyti neramią minią, sudrožė botagu vokiečių delegatą Mai. Čekų vyriausybė tuojau pasizadėjo ištirti tą incidentą ir nubausti policistą, jei jis būtų atrastas kaltas tikslaus vokiečių delegato įžeidimo. Bet vokiečiai nepasitenkina tokiu čekų pareiškimu. Jie tiesiog teigia, kad negalima vesti jokių derybų tokioj šaly, kur neapsaugota delegatų nepaliekiamybė, ir dėlto derybos busią nutrauktos. Dėl tokio arogantiško vokiečių nusistatymo visa Europa vėl pradėjo nerymstauti, nes karo šmėkla, rodos, jau nuslinkusi, iš naujo pasireiškia. Atrodo, kad vokiečių pasipūtumui nėra galo. Įvykusiame Nuremberge nacių partijos susivaziavime vienas valdininkas savo kalboje pareiškė, kad viskas ką Hitleris daro yra gera ir teisinga, dėlto jam viskas taip sekasi. Iš to būk plaukianti išvada, kad Dievas teikia jam palaimos.

Vokiečių tauta iš esmės yra rimta, darbšti ir kultūringa. Jai tenka pati svarbiausia rolė — vadovauti Europos kultūroje. Deja, ji duodasi suvadžiojama avventuristams. Pirmiau Wilhelmas įstūmė ją į nelaimę, dabar tą patį daro Hitleris. Avantūra, į kurią jis užsišpyrė įsivelti, pražudys jį patį ir pastūmės Vokietiją į naują katastrofą.

ANTANAS SKIRIUS

Socijalinė Problema

Socijalinis klausimas arba socijalinė problema pasidarė labai svarbi tik pastutiniais šimtmečiais. Galima sakyti, šis klausimas kartu kyla su masinių išrai-

dimu ir vis didesniu pritaipimu gamyboje. I senovėje buvo skurdas, visais amžiais buvo labdariniai darbai, tas rodo, kad buvo žmonių, kurių

reikėjo rūpintis. Ir telsingai yra sakoma, kad skurdas yra toks pat senas, kaip ir pasaulis, kad krizė prasidėjo su pirmąsiais žmogaus nuodėmė. Bet tuomet socijalinės problemos, kaip tokios, nebuvo. Labdarybė, išmaldai, darbininkų, vargšų pavalgydinimas ir apmėginimas dar nėra socijalinė problema. Tai kas sudaro socijalinę problemą?

Socijalinė problema turi dvi sritis: ekonominę — medžiaginę ir moralinę — dvasinę.

Žmogus gali skursti kūnu, gali badauti, gali nušukes vaikščioti, bet kol jis jau tikrąją žmogaus vertę, savo žmogiškąjį kilnumą, kaip jaučiasi vienuoliai, tol socijalinė problema nesvarbi, lyg būtų nereikalinga. Ir senovėje neturtingieji nebuvo pamiektinti, nors skurdė, bet neįturtė moralinės skriaudos, pažeminimo, nustūmimo. Žinome atsitikimų, kad vargšai kartu valgė su karaliais, su vyskupais, su kunigais ir turtingaisiais. Vargšai į namus buvo priimami garbingai, kaip svečiai. Laikė dielę garbės ir savo namus priimti svečių, nesvarbu, ar jis buvo turtingas, ar vargšas, jis buvo traktuojamas (jį buvo žiūrūma) lygiai. Atsimename, kad ir Kristus tą anų laikų išvidinį nusistatymą neturtingųjų atžvilgiu gražiai išreiškė Didžiajame Ketvirtadienyje, nuplaudamas kojas dvylikai elgetų. Tai gražus žmogaus įvertinimo pavyzdys visiems amžiams.

Kokios gi šiandien pažiūros į vargšus? Mūsų laikais visai pasikeitė moralinis nusistatymas vargšų atžvilgiu. Ar neteko Jums stebėti su kokių nepasitenkinimu, su kokia veido išraiška šiandien duodama išmaldai. Ar ne tam duodama išmaldai, kad tik greičiau nusikratyti prašančiųjų, kad tik jis į kambarį neįeityt. Skubiai įspaudžia prie durų ar koridoriuje vargšui į delną keletą centų, kad tik daugiau jo nematytų ir piktas, net nepažvelgęs į akis, netaręs nė vieno žodžio, sprunka atgal į savo salionus. O kokia vargšo savijauta? Jis jaučia nepasitenkinimą, pyktį, paniekinimą su kiekvienu duonos kąsniu, su kiekviena gauta išmaldai. Teisingai Dr. Maceina sako: "Duonos kąsnis, paduotas atbula ranka, gali pasotinti kūną. Bet jis uždega dvasią ir ją pripildo keršto jausmu. Už grynai ekonominę išmaldą nėra dėkojama: už ją žudoma. Atbuloje rankoje glūdi mūsų dienų revoliucijos žiaurumų paslapstis".

Šiandien darbininkai, kaip ir negrai, atskirti nuo plačiosios visuomenės. Jie gyvena atskiruose kvartaluose, turi savo krautuves, kavinės, restoranus, atskirus klubus, skaityklas ir net mokyklas, vaikų darželius. Su turtingaisiais darbininkas susitinka tik kaip su darbdaviais, su bosa, net žiauriausiu priežiūtoju. Darbininkija atskirta nuo aukštesnių sluoksnių, todėl vieni ir kitus žiūri su nepasitenkimu, su neapykanta.

Šių dienų darbininkija, žmogaus vertės pakėlimas ir sudaro da-

bartinę socijalinę problemą. Šiandien darbininkas jau yra ir dvasine — moraline problema. Šiandien eina sunki ir žiauri kova, socijalinė

kova ne vien už materialinį (ekonominį) pragyvenimą, bet ir už žmogiškąjį savo kilnumą, už žmogiškosios vertės priimimą, už galėjimą naudotis lygia pagarba ir lygia meile.

Šiandien darbininkui ne užtenka vien duonos ir rūbų. Jis turi ir kultūrinių ir dvasinių reikalavimų ir visai teisingų reikalavimų. Jam reikia ir malonumų — kinų, teatrų, sporto; jam reikia kultūrinių dalykų — knygų, laikraščių, mokslo, bendro išsilavinimo; jam reikia dvasinių vėrelių, jis tikis, reikia nueiti Bažnyčion, reikia laiko pasimelsti, reikia motinai laiko vaikų padoriai auklėti, mokyti; jam reikia lygios žmogiškosios vertės, meilės ir pagarbos. Šie dalykai ir sudaro šių dienų taip vadinamos socijalinės problemos esmę.

Teks mums kitą kartą pažiūrėti, kaip ta socijalinė problema sprendžiama, kaip žiūrima į iškeltus klausimus. Kiek prie šios problemos išsprendimo prisideda dabartinė visuomenė, valstybė ir Katalikų Bažnyčia?

Šiandien darbininkija, žmogaus vertės pakėlimas ir sudaro da-

Italijos Katalikai Ir Fašizmas

K. V. PAVALKIS

Italijos fašizmas, išėjęs į viešumą su rasizmo tendencijomis, susilaukė gana stiprios reakcijos iš Vatikano. Popiežius pasmerkė kraštutiniškai suprastą rasizmą ne dviprasmiška diplomatiškai, bet aiškiais žodžiais. Italų spauda tyli. Tačiau užsienis nepasisiųstė duoti plačių komentarų ir tolimesnių savo spėliojimų. Jei šia proga Berlynas pasirodė tesugebąs vien tik išjuokti Vatikano paskelbtąjį veto, tai Paryžius — priešingai popiežiaus žodį priėmė šiltai. Čia net kai kurie kairiųjų laikraščiai pirmuose savo puslapiuose įdėjo popiežiaus atvaizdą, kaip tikrai nusipelnusio kovotojo už žmogaus laisvę.

Savaime kyla klausimas, ar šis incidentas nebus įparuoštą žemę bertu grūdų, iš kurio ilgai turės išaugti tikras konfliktas tarp fašistinės italų vyriausybės ir Bažnyčios. Aišku, tas daug turės priklausyti nuo jų buvusiujų ankstybesnių tarpusavio santykių.

Iš pirmo atsilankymo į Italiją ne vienas gauna įspūdžio, kad čia Kat. Bažnyčia ne tik nėra pasaulinės valdžios slopinama, bet dar, priešingai — iš jos susilaukianti vispusiškos paramos. Taip, tam tikru atžvilgiu — visai teisingai! Juk didesnėse šventėse be eidamas į šv. Petro baziliką Romoje būtinai susidursi su italų policininkais, saugojančiais duris. Jie dažnai turi pamėgimo net į tvarkos palaikymą bažnyčioje įsikišti. Kai pereitais metais šv. Agnietės bažnyčioje buvo avinėlių šventinimo apeigos, daugelis gėrėjosi italų policijos tarnautojais, kurie su

bartinės socijalinės problemos branduolį. Šiandien socijalinė problema jau yra ir dvasine — moraline problema. Šiandien eina sunki ir žiauri kova, socijalinė

kova ne vien už materialinį (ekonominį) pragyvenimą, bet ir už žmogiškąjį savo kilnumą, už žmogiškosios vertės priimimą, už galėjimą naudotis lygia pagarba ir lygia meile.

Šiandien darbininkui ne užtenka vien duonos ir rūbų. Jis turi ir kultūrinių ir dvasinių reikalavimų ir visai teisingų reikalavimų. Jam reikia ir malonumų — kinų, teatrų, sporto; jam reikia kultūrinių dalykų — knygų, laikraščių, mokslo, bendro išsilavinimo; jam reikia dvasinių vėrelių, jis tikis, reikia nueiti Bažnyčion, reikia laiko pasimelsti, reikia motinai laiko vaikų padoriai auklėti, mokyti; jam reikia lygios žmogiškosios vertės, meilės ir pagarbos. Šie dalykai ir sudaro šių dienų taip vadinamos socijalinės problemos esmę.

Teks mums kitą kartą pažiūrėti, kaip ta socijalinė problema sprendžiama, kaip žiūrima į iškeltus klausimus. Kiek prie šios problemos išsprendimo prisideda dabartinė visuomenė, valstybė ir Katalikų Bažnyčia?

Šiandien darbininkija, žmogaus vertės pakėlimas ir sudaro da-

bartinę socijalinę problemą. Šiandien darbininkas jau yra ir dvasine — moraline problema. Šiandien eina sunki ir žiauri kova, socijalinė

visu jiems priderančiu rimtumu patys nešė per bažnyčią ramiusius gyvulėlius. Pats Mussolinis, tiesa, darbininkams duoda darbo ir sekmadieniais, bet jis pats vis dėlto daugelį atvejų neapsieina be pamaldų. O kada mirė žymus italų rašytojas D'Annuncijus, pats dučė pasirūpino, kad šiam būtų suteiktas paskutinis katalikų kunigo patarnavimas, nes kitaip — juk nepritiks įžymų žmogų laidoti katalikų šalyje be katalikiškų apeigų.

Karalius taip pat po konkordato sudarymo sutvarkė savo moterystę.

Katalienė prie tam tikros progos, kaip jau žinome, gavo iš popiežiaus aukso rožę. Panteone prie mirusiųjų karalių karstų karališkos šeimos rūpesčiu kasdieną trys imperatoriaus kapelionai laiko šv. mišias. Pati italų spauda niekuomet neužsiūlo Kat. Bažnyčios. Sakoma, kad būta ir tokių atsitikimų, kada už spaudos išsišokimus prieš Bažnyčią valstybė taikė savas sankcijas. Katalikų spauda čia taip pat lig šiol nemėgino skelbti tai, kas galėtų išreikšti jų nepasitenkinimus esama tvarka.

Atrodytų, kad viskas byloja už Kat. Bažnyčios pozicijas. Taip ir priderėtų būti katalikiškoj šaly. Juk čia ir įstatymu yra garantuojama, jog karališkoji šeima bus katalikiška. O ši — juk turi visiems kitiems duoti toną.

Taip atrodo kiekvienam iš šalies stebėninkam Italijos katalikų gyvenimą, ar žiūrinčiam jį per pačios vietinės vyriausybės komendantus ir akinius. Tačiau atverskime antrąjį lapo pusę ir pažiūrėkime į tikrąją tylinčiųjų Italijos katalikų padėtį. Geriausia — šiuo reikalu leiskime pasisakyti jiems patiems.

Rugpjūčio 12 diena Grenoblyje. Pats viudienis. Valgau pietus pas šv. Andriejaus parapijos kleboną. Pro adarus kambario langus besiveržias vasaros karštis ir čia neduoda tinkelio poilsio. Subilda duoklys ir pro jas įeina vienas prakaito paskendęs vidutinio amžiaus, nepažįstamos išvaizdos katalikas italas. Jis jau devinti metai aktyviai dirbąs kat. akcijų, taigi turėjo geros progos pažinti katalikų reikalus Italijoje. Dabar, vasarą, atvykęs į Prancūziją kiek pasėti, o kartu — kiek daugiau susipažinti su vietos skautų bei žosistų veikla ir jos programa.

Mes italijos katalikai, — pasakojo jis, — prieš konkordato sudarymą tam tikra prasme turėjome didesnės laisvės, negu dabar. Tiesa! Tuokart buvo taip pat sunkūs laikai. Bet vis dėlto mes dirbome. Tai buvo laikai, kada dar mes katalikai galėjome bent kovoti už savo laisvę ir teises. Dabar — čia

Bažnyčia kenčia pasaulinės valdžios perdidelį šeiminkavimą jos reikaluose. Mussolinis visų pirma pasistengė išmėginti savo jėgas kovoje prieš mus ir tik įsitikinęs jų nelygumu pa-

reiškė norą tartis su Vatikano. Kai kieno tvirtinama, kad tada iš katalikų pusės buvo padaryta perdideli nusileidimai. Konkordato sudarymo proga net kai kurie patys mūsų vadai prabilo į tikinčiuosius šiltesniu žodžiu, kuris daugeli ir suklaidino. Jiems nuo to laiko fašizmas ir katalikybė — tai liko dvi bemaž tos pačios, tik atskirais žodžiais išreikštos sąvokos. Mes per daug lengvai pasitikėjome žmogumi, tiesiančiu mums ranką, kuris juk jau tiek kartų buvo leidęs save užtektinai pažinti. Ir tas neišėjo jam į gerą.

Katalikų akcija turėjo trauktis iš viešojo gyvenimo kaskart tolyn į visų užpakalį.

Katalikų laikomos privatinės mokyklos taip pat čia negauna vyriausybės pašalpos, bet dar dažnai ir pašalos yra apdedamos mokesčiais. Jų mokiniai yra įpareigojami egzaminuotis valdiškose mokyklose. Katalikiškas auklėjimas mokyklose ir kat. akcija norima pavaduoti fašistų auklėjimu ir jo tendencijomis, kurios, deja, jau seniai yra prasilenkusios su katalikiškais charakteriu ir principais. Etiopijos karas, kaip ir kiekvienas nekalta liejamas kraujas, negalėjo susilaukti Bažnyčios pritarimo. Tačiau konkordate duotas mūsų pasizadėjimas — neliesti viešojo ir politinio gyvenimo — visiškai užčiaupė mums, Italijos katalikams, lūpas ir nebeleido viešai pasisakyti. Jei seniau daugely atvejų mes dar galėjome dėl savo teisių su vyriausybe derėtis leidžiantis į abipusinius kompromisus, tai dabar tepasiliko mūsų viešutinė teisė — tykoti, kas nubyres nuo pono stalo ir už trupinių nuolatos kartoti tą patį monotonišką "ačiū"...

Mačiau kartą kine vaiduojamą Tripoly įvykusį eucharistinį kongresą, kurio metu gatvėmis buvo paraduojama ne tiek su bažnytinėmis procesijomis ir šventa nuotaika, kiek su kareiviais ir ginklais. Jei jau iš viso Eucharistija ir kardas yra du nesiderinantieji dalykai, tai juo labiau tas turėtų būti jaučiama dabar, dar ne taip seniai kardu užkariautame krašte? — paklausiau italą.

Taip atrodo ne tik jums, bet ir mums visiems italams. Tačiau toks buvo vietinės vyriausybės noras... Vyriausybė neįstengusi kovoti su Italijos katalikais, dabar eina kartu su jais. Tačiau

norėdama vadovauti jiems ir bažnyčioje, dažnai užmiršta, kad kišas į svetimas teises. — Bet per tą žiemą Romoje lankėsi daugybė Italijos kunigų, kurie, kaip kviečių augintojai, kartu su savo vyskupais darė vizitą Mussoliniui. Jų reikštos jam ovacijos vis dėlto atrodė šiltesnės, negu teatralinės. Kaip tą viską galima būtų suderinti su jūsų nušviesta bendra nuotaika? — neiškentęs jį vėl paklausiau.

Taip. Daugelis Italijos katalikų tiki, kad prieš esančių sąlygų gražumą galima daugiau laimėti. Kartu su jais daugelis ir kunigų stengiasi prisitai-

kyti prie vietos sąlygų. Jie ir sukėlė Mussolinių ovacijas. Bet tas neličia Vatikano. Priešingai, pats dučė turėjo bėdos, kai pirmą popiežiaus pas save priėmė atsilankiusius kviečių augintojus kunigus.

— Vatikanas yra ramios politikos šalininkas ir jis neprileis nei vienos, nei antros pusės prie didesnių ekscesų. Jis moka kęsti ir laukti ilgus metus, bet pribrendus reikalui jis visuomet turi drąsos aiškiai pasisakyti. Ligi šiol fašizmo sąvoka buvo jau per daug pas siejama su katalikybe. Savo tiesiu žodžiu popiežius, kaip žinote iš pačių fašistų atsiliepimų, pasakė nelabai silpnus mielus dalykus. Atsiliepdamas apie rasizmą, jis be jokių abejonių pareiškė: Chi mangia del Papa — muore. Tai drąsus žodžiai.

Kas pažįsta Italijos padėtį mano, kad vyriausybė nesirys stot į atvirą kovą, nes dabar katalikai yra jėga, su kuria ir fašistams tenka skaitytis. Svarstydami valstybės ir Bažnyčios santykius ateities Italijoje, daugelis prisimena sosto įpėdinį, prinčą Umberto — katalikų skautų globėją. Jo pasaulėžvalga duoda vilties laukti, mažiausiai, plačios tolerancijos religiniam gyvenimui iš valstybės pusės.

— O kas būtų, jei mirtų Mussolinis?

— Kaip katalikai mes niekam mirties nelinkime, bet, daugelis mano, kad politinių vadų pasikeitimas katalikų reikalus, galėtų pataisyti. Tiesa, tuokart, gal sukiltų visi gaivalai, tarp kurių pirmoji eilė — komunizmas, bet katalikų yra daugumas ir, jei reikėtų, išėję į atvirą frontą, tikrai laimėtume.

Kad nebūčiau netiksliai suprastas, turiu pabrėžti, kad katalikams labai rūpi ir vyriausybės reikalai ir, galvodami apie katalikų reikalus, mes, būdami lojalūs, galvojame ir apie valstybę.

Atleiskite, kad ta proga papasakosiu vieną ne tiek reikšmingą, kiek būdingą smulkmeną: Paduvoje universiteto studentai sužinojo, kad Mussolinio tėvas ir sesuo abu mirė teturėdami tik po 56 metus. Pats Mussolinis dabar turi jau 55 metus ir dažnai skundžiasi širdies nusilpimais. Dėl to minėti studentai pridūoda kitiems metams didelės reikšmės; vieną rytą Paduvoje visas tvoras jie išrašinėjo šiomis reikšmingomis skaitlinėmis: — "56"... Italijos katalikai nepriduodame reikšmės nepagrįstiems ir nerimties spėliojimams. Bet mes vis tik tikime kada nors sulaukti laikų, nešančius organizuotą demokratine santvarką, kurios yra pasiilgusi visa mūsų tauta.

"XX Amž."

kyti prie vietos sąlygų. Jie ir sukėlė Mussolinių ovacijas. Bet tas neličia Vatikano. Priešingai, pats dučė turėjo bėdos, kai pirmą popiežiaus pas save priėmė atsilankiusius kviečių augintojus kunigus.

— Vatikanas yra ramios politikos šalininkas ir jis neprileis nei vienos, nei antros pusės prie didesnių ekscesų. Jis moka kęsti ir laukti ilgus metus, bet pribrendus reikalui jis visuomet turi drąsos aiškiai pasisakyti.

Ligi šiol fašizmo sąvoka buvo jau per daug pas siejama su katalikybe. Savo tiesiu žodžiu popiežius, kaip žinote iš pačių fašistų atsiliepimų, pasakė nelabai silpnus mielus dalykus. Atsiliepdamas apie rasizmą, jis be jokių abejonių pareiškė: Chi mangia del Papa — muore. Tai drąsus žodžiai.

Kas pažįsta Italijos padėtį mano, kad vyriausybė nesirys stot į atvirą kovą, nes dabar katalikai yra jėga, su kuria ir fašistams tenka skaitytis. Svarstydami valstybės ir Bažnyčios santykius ateities Italijoje, daugelis prisimena sosto įpėdinį, prinčą Umberto — katalikų skautų globėją. Jo pasaulėžvalga duoda vilties laukti, mažiausiai, plačios tolerancijos religiniam gyvenimui iš valstybės pusės.

— O kas būtų, jei mirtų Mussolinis?

— Kaip katalikai mes niekam mirties nelinkime, bet, daugelis mano, kad politinių vadų pasikeitimas katalikų reikalus, galėtų pataisyti. Tiesa, tuokart, gal sukiltų visi gaivalai, tarp kurių pirmoji eilė — komunizmas, bet katalikų yra daugumas ir, jei reikėtų, išėję į atvirą frontą, tikrai laimėtume.

Kad nebūčiau netiksliai suprastas, turiu pabrėžti, kad katalikams labai rūpi ir vyriausybės reikalai ir, galvodami apie katalikų reikalus, mes, būdami lojalūs, galvojame ir apie valstybę.

Atleiskite, kad ta proga papasakosiu vieną ne tiek reikšmingą, kiek būdingą smulkmeną: Paduvoje universiteto studentai sužinojo, kad Mussolinio tėvas ir sesuo abu mirė teturėdami tik po 56 metus. Pats Mussolinis dabar turi jau 55 metus ir dažnai skundžiasi širdies nusilpimais. Dėl to minėti studentai pridūoda kitiems metams didelės reikšmės; vieną rytą Paduvoje visas tvoras jie išrašinėjo šiomis reikšmingomis skaitlinėmis: — "56"... Italijos katalikai nepriduodame reikšmės nepagrįstiems ir nerimties spėliojimams. Bet mes vis tik tikime kada nors sulaukti laikų, nešančius organizuotą demokratine santvarką, kurios yra pasiilgusi visa mūsų tauta.

"XX Amž."

Zuvis Su Akiniais

Vienas hamburgietis laivo kapitonas Raudonojoje jūroje pagavo retą žuvį, kurią perdavė savo miesto muziejui. Toji žuvis pasižymi nuostabių grožių, nes yra spalvota, o, kas svarbiausia, turi tam tikrus akinius, kurie apsaugo jos akis nuo saulės spindulių.

Zuvis Su Akiniais

Vienas hamburgietis laivo kapitonas Raudonojoje jūroje pagavo retą žuvį, kurią perdavė savo miesto muziejui. Toji žuvis pasižymi nuostabių grožių, nes yra spalvota, o, kas svarbiausia, turi tam tikrus akinius, kurie apsaugo jos akis nuo saulės spindulių.

Zuvis Su Akiniais

Vienas hamburgietis laivo kapitonas Raudonojoje jūroje pagavo retą žuvį, kurią perdavė savo miesto muziejui. Toji žuvis pasižymi nuostabių grožių, nes yra spalvota, o, kas svarbiausia, turi tam tikrus akinius, kurie apsaugo jos akis nuo saulės spindulių.

Kaip Žandarai Gaudė "Bėglį" Iš Vienuolyno

Esama vyrų, kurie labai daug nusipelnė mūsų Tėvynei. Tačiau jų darbai ne vien tinkamai neįvertinami, bet ir nepastebimi. Prie tokių garbingų visuomenės veikėjų priklauso ir kun. Kazlauskas. Dabartinis Lapių klebonas. Jo visuomenišką veiklą įvairi ir turtinga, dažnai susiformavusi katalikiškomis ir tautiškai lietuviškomis idėjomis.

Jau būdamas klieriku kun. K. Kazlauskas gyvai domėjosi lietuviškuoju klausimu. Jis davė pradžią lietuviškajam sąjūdžiui Vilniaus kunigų seminarijoje, kurioje ėjo mokslus nuo 1886 m. ligi 1890 m. Kun. Aleksandras Burba, sužinojęs apie susipratusių lietuvių klieriką, atėjo į seminariją su juo susipažinti. Atnešė jam kelis numerius "Varpo" ir savo poemą "Senkaus Jurgis".

Sėdėdamas Kretingos vienuolyne su kun. Felicijonu Lialiu kun. Kazlauskas pradėjo įkurti "Tėvynės Sargą". Su didžiais pavojais jis atliko misiją slapta vykdama ir Mažąją Lietuvą. Pirmos "Tėvynės Sargą" gyvenimo dienos labai įdomios, kurias teks aprašyti atskirai.

Atlikęs bausmę vienuolyne kun. Kazlauskas buvo paskirtas Rumšiškes vikaru 1895 m. rugpjūčio 16. Čia vikaraudamas pusanturę metų turėjo slapčių lietuviškų knygų punktą.

1897 m. sausio 31 kun. Kazlauskas buvo paskirtas Rozalimo vikaru. Naujas vikaras Rozalime suorganizavo tretininkes, kurios slapta po kaimus mokė vaikus lietuviško rašto ir platino lietuviškas knygeles, atnešamas knygnešio Karabino. Pas kun. Kazlauską ir Rozalimą atsiųsdavo žašlių klebonas kun. K. Kybelis savo zakristijoną parvežti lietuviškų knygų.

PRO IŠLAUŽTAS DURIS

Policija nujautė, kad iš Rozalimo yra skleidžiamos draudžiamos lietuviškos knygos. Vieną vasaros popietį, Kazlauskui nesant namie, pristovas Koziello su liudytojais apstojo vikariatą ir kleboniją. Durims esant užrakintoms pareikalavo surasti kun. Kazlauską. Parėjęs Kazlauskas pareikalavo iš pristovo rašto, kieno įsakymu jis norįs daryti kratą jo kambariuose. Pristovas atsakė:

— Ja sam siebe zakon (aš pats sau įstatymas).

Tada Kazlauskas ištraukė iš kišenės raktą ir rodydamas pristovui tarė:

— Štai raktas, bet aš jo

neduosiu. Jeigu tu pats sau įstatymas, tai laužk duris.

Pristovas pradėjo su kirviu laužti duris. Čia prisikabino klebonas K. Olšauskas:

— Tie kambariai yra mano žinioje ir Tamsta neturi teisės kirsti durų.

Klebonas pašaukė savo liudytojus. Pristovas duris išlaužė ir tris valandas darė kratą. Kratos metu klebono sesuo Domicelė buvo sio ministerio Dirmanto žmona, išviliojo iš uradniko Kazlauskos papkę su rankraščiais, paruoštą siųsti kun. J. Tumui, tuometiniam "Tėvynės Sargą" redaktoriui ir vėl sugrįžo į kratos kambarį. Pristovas, pastebėjęs, kad panelė vaikščioja iš kambario, įsakė uradnikui ją išvesti ir daugiau jos neįleisti į kambarį. Kai uradnikas prisitartino prie klebono sesers, Olšauskas pripuolė prie pristovo, prikišo prie veido sugniaužtą kumštį ir sušuko:

— Tu turi teisę neišleisti nieko iš kambario kratos metu, bet neturi teisės mano sesers išvesti iš mano namų. Įsakyk uradnikui kad neliestų sesers, nes tuoj palučis v mordu (tuoj gausi į snukį).

Pasibaigus kratai Olšauskas tarė vikarui lotyniškai:

— Non porriges illi suam manum.

Kai pristovas išeidamas atkišo Kazlauskui savo ranką, tai šis jam atkirto:

— Nuo šios dienos ne drįsk man kišti savo rankos.

Rytojaus dieną Kazlauskas nuvyko pas gubernatorių ir jam parodė pristovo raštą, kuriuo jis reikalavo, kad Kazlauskas jam nupirktų arklių atlikusį po Smilgių klebono Toločkos mirties. Pristovas šiame rašte žadėjo apie Kazlauską duoti gerą atestaciją gubernatoriui, kai jis bus skiriamas klebonu.

Pristovas tuojau buvo atstatytas iš tarnybos.

KARDU PERSKELTAS ŽANDIKLAUSIS

Kun. K. Kazlauskui vikaraujant Rozalime, liaudies švietimas ėjo plačia vaga.

1900 m. gruodžio 29 kun. Kazlauskas buvo paskirtas filialistu į Karklėnus. Prieš išvykdamas iš savo naująjį parapiją jis įteikė pilną valizą draudžiamų lietuviškų knygų Antanui Levinskui nuvežti į Karklėnus. Rytojaus dieną kun. Kazlauskas pats nuvažiojo apžiūrėti naujos vietos. Grįžtantį su tuščia valiza jį sulaukė žandarai, iškratė jo vali-

Vilniečių sportininkų, dalyvavusių Pirmojoje Lietuvos Tautinėje Olimpiadoje entuziazingas išlydėjimas Kauno stotyje. Dešinėje — vilniečių sportininkai, dalyvavę Pirmojoje Lietuvos Tautinėje Olimpiadoje.

zą, bet neradę nė vieno daiktelio:

— Čort vazmi, — nervinosi.

Atvykęs į Karklėnus Kazlauskas taip pat turėjo sandėlių lietuviškų knygų. Pradžioje laikė gaunamas knygas rūkykloje tarp kumpių, o paskum perkėlė jas į bažnyčios aukštą.

Per šv. Onos atlaidus atvykę stražnikai palaikyti tvarkos, ėmė priekaišti Mališausko aludėje, kad vietos klebonas platinąs žmonėse lietuviškas knygas ir už tylėjimą pareikalavo iš parapijiečių alaus. Kilo gincas. Stražnikai išsitraukė plikus kardus su žaidė tris žmones taip sunkiai, kad jie koki pusvalandį gulėjo be sąmonės, o Radavičiui žandiklaulis buvo pusiau perlaužtas. Kun. Kazlauskas pasiuntė gubernatoriui apie įvykį telegramą. Stražnikai per tardymą pririnko miestelyje baslių ir tvirtino: tai esą daiktiniai įrodymai, kad žmonės juos su basliais mušė. Tada kun. Kazlauskas pasiskundė geram savo pažįstamam gyvenančiam Petrapilyje žandarų pulkininkui Petrui Fursui, caro tidochroniteliui, kurio namuose stražnikai sumušė žmones. Jis tuojau atvyko su dviem savo žandais iš Petrapilio ir pravedė tardymą. Po tardymo abu stražnikai dar prieš teismą pateko į kalėjimą.

VIKARAS STEIGIA MOKYKLĄ IR NELAIKO PAMALDŲ UŽ CARĄ

Karklėnų mokykloje buvo rusas mokytojas, kuris kun. Kazlauską įskundė rusų valdžiai už dalinimą žmoniems Vilniaus Seimo atsišaukimų. Tada visoje Lietuvoje buvo pastatyti baudžiamieji kariuomenės būriai. Kazlauskas, sužinojęs, kad jį norima suimti, vienai savaitei pasišalinęs į Kauną. Paskum jis kreipėsi į savo pažįstamą Petrapilyje žandarų pulkininką Fursą prašydamas jo užtarimo. Rusas mokytojas buvo tuojau pašalintas, o į jo vietą atvyko mokytojas lietuvis katalikas Brunas, kuris ir po šiai dienai mokytojauna Karklėnuose.

Pasidarbavęs lietuvių tautinei kultūrai Karklėnuose, kun. Kazlauskas 1907 m. gruodžio 28 d. nuvyko klebonauti į Švedaus. Čia jis įkūrė "Saulės" draugijos mergaičių mokyklą, kurioje darbavosi dvi mokytojos ir mokėsi apie 100 mergaičių. Kun. Kazlauskas šią mokyklą globojo per 8 metus. Klebonijoje išlaikė mokytojas ir nuolat rengė vakarelius,

kurių pajamas skyrė mokyklai išlaikyti.

Rusų mokytojai apskundė kun. Kazlauską, kad jis iš valdžios mokyklos visokiais būdais verbuoja mergaites į savo mokyklą ir be to dar nelaiko pamaldų už carą. Ypatingai svarbioms byloms tardytojas išbuvo dvi savaitės Švedausuose. Byla atsidūrė Petrapilyje ministerijoje. Vyskupas Cirtautas pranešė kun. Kazlauskui, kad jam greisia pavojus iš rusų valdžios. Bet Kazlauskas nuvyko pas savo pažįstamą žandarmerijos pulkininką Petrą Fursą ir byla buvo nutraukta. Vidaus reikalų ministeris senatorius Makaronas pranešė Kauno gubernatoriui, kad iškelta byla administratyvine tvarka prieš kun. Kazlauską esą galima nutraukti dėl stokos įrodymų. Apie šį vidaus reikalų ministro sprendimą Kauno gubernatoriui pranešė kun. Kazlauskui raštu 1912 m. kovo 15 d. Nr. 600.

ŽANDARAI SULAIKO TRAUKINĮ

Kun. Kazlauskas, besėdėdamas vienuolyne, gavo pakvietimą vykti į Zarasų teismą byloje pakrikštyto kūdikio iš šeimos prievarta įtrauktos į pravoslaviją. Bet apskrities policija pastatė vienuolyne sargybą ir uždraudė vykti į teismą. Kun. Kazlauskas telegrama pranešė, kad policija trukdo jam atvykti. Teismo pirmininkas telegrama davė šitokią atsakymą: Policija nie dolžna prepiats-tvovat' javitsia na sud. Predsiedatel Brun (policija neturi trukdyti atvykti į teismą, Pirmininkas Brun). Gavęs tokį atsakymą kun. Kazlauskas su dideliu paku lietuviškų knygų, tarp kurių buvo ir keli egzemplioriai rusiškai parašyti Lelyvos Polsko — ruskija otnošenija (savo laiku sukėlė daug sensacijų, nes toje knygoje buvo smulkiai išdėstyti katalikų dvasiškijos persekiojimai Rusijos imperijoje), slapta išvyko į Priekulės geležinkelio stotį. Traukinyje viena važiuojanti ponia į Varšuvą užklauso: "Co kšiadz dobrodziej w nuose, kun. Kazlauskas 1907 m. gruodžio 28 d. nuvyko klebonauti į Švedaus. Čia jis įkūrė "Saulės" draugijos mergaičių mokyklą, kurioje darbavosi dvi mokytojos ir mokėsi apie 100 mergaičių. Kun. Kazlauskas šią mokyklą globojo per 8 metus. Klebonijoje išlaikė mokytojas ir nuolat rengė vakarelius,

(Ar Tamsta Kazlauskas?).

Policija sužinojusi, kad tai Kazlauskas, pareiškė kad jis areštuojamas. Publika važiavusi traukiniu, labai susidomėjo ir sukilo. Kun. Kazlauskas pareikalavo policijos atsakyti, už ką jie areštuoja jį, nes publika labai domisi. Policininkai atsakė:

— Za to, čto Vy udrali iz monastyria. (Už tai, kad Tamsta pabėgė iš vienuolyno).

Tada Kazlauskas parodė pakvietimą į teismą ir teismo pirmininko telegramą. Publikai ėmus smarkiai protestuoti už kunigo areštavimą, policija susirūpino, sustabdė traukinį ir telegrama atsiklausė išpavni-ko, kas daryti. Policininkai, gavę atsakymą: Kozlovskaho vadovit v monastyr' (Kazlauską grąžinti į vienuolyną), liepė jam parodyti savo daiktus ir lipti iš vagono. Tada minėtoji ponia tą knygų paką pastūmėjo koja po suolu ir tarė: To moja (tai mano). Tuo būdu knygos nukeliavo į Varšuvą ir dingo be žinios.

NEDAVĖ BAČKOS KVIEČIŲ, TAI UŽRAŠĖ PRAVOSLAVU

Teismas susižinojo su administracine valdžia ir kun. Kazlauskas byla buvo sprendžiama dviem savaitėm vėliau.

Tą dieną buvo sprendžiamos dvi kunigų bylos: kunigo Kelpšos, Salako klebono ir kunigo Kazlauskos su kūmais dėl suklastojo krikšto metrikų.

Kunigas Kelpša buvo visiškai nekaltas, nes vargonininkas be jokio blogo tikslu perrašinėdamas metrikas į knygas padarė klaidą. Prokuroras kaltindamas kleboną pareiškė:

— Metrika taip yra svarbus dokumentas, kad kunigo parašui ir bažnytiniam antspaudui tiki visos Rusijos įstaigos ir netgi pats senatas. Todėl čia klaida yra neleistina.

Kun. Kelpša užklauso prokurorą:

— Ponas prokurore, ar kaltinamasis aktas yra svarbus dokumentas ar ne?

Prokuroras truputį nustebe atsakė:

— Taip svarbus...

— Ar klaida jame leistina ar ne?

— Ne, neleistina.

— Mano vardas Teofil, o kaltinamajame akte parašyta Teodor. Vadinasi, klaida gali pasitaikyti ir svarbiame dokumente.

Teismo pirmininkas nusisypsojo, visi teisėjai viens į kitą pasižiūrėjo, ir kunigas Kelpša liko išteisintas.

DEIMANTŲ LAUKAI BAISESNI UŽ KALĖJIMĄ

Pietų Afrika garsi savo taip vadinamais deimantų laukais, kuriuose dugiausia surandama tų brangių akmenėlių. Tačiau neapdirbtą, nešlifotą deimantą Afrikoje beveik neįmanoma parduoti. Mat, visoje Afrikoje veikia deimantų sindikatas, kuris tik vienas turi teisę juos pirkti ir parduoti. Deimantų kasyklų b-vės griežčiausiomis priemonėmis kovoja su deimantų vagimis ir kontrabandininkais. Seniau deimantų kasyklų darbininkai ir tarnautojai išnešdavo iš kasyklų deimantus juos prariję. Dabar tai nebegalima. Po darbo valandų išeinant iš kasyklų kiekvienas darbininkas patenka į kontrolės patalpą, kurioje jie persviečiami rentgeno spinduliais. Jei kuris turi prarijęs nors mažutį deimantiuką, tam tuojau duodama išgerti vidurius palaidinančių vaistų (ricinos ir kitų), kurių pagalba atimami pagrobti deimantai. Į deimantų kasyklas darbininkai samdo-

mi visiems metams. Per tą laiką jie negali niekur išvykti iš kasyklų srities. Be to, kasyklų administracija laiko šimtus slapčių seklių, kurie nuolat sekioja kiekvieną darbininko ir tarnautojo žingsnį. Todėl bendrovės vadovybė visada žino visų darbininkų gyvenimą, jų pajamas, išlaidas, gyvenimą šeimoje ir visa kita. Sekliai, kontrolieriai, sargai ir kasyklų agentai savo ruožtu vėl sekiojami kitų slapukų. Taip, kad net negalima žinoti, kas ką seka.

Kai kurie darbininkai deimantus vogti naudoja išmokytus karvelius. Karveliai nustatyti laiku atsikrenda į kasyklų rajoną, čia jų savininkai pariša karveliui po kaklu pavogtą deimantą ir paleidžia skristi į namus. Tačiau dabar karveliais sunku pasinaudoti, nes įsakyta šaudyti visus karvelius, kurie tik pasirodo kasyklų rajone. Ilgą laiką deimantų vogimui buvo naudojami šunės, kuriems vagys įduodavo praryti deimantus kartu su skaniu maistu. Dabar ir šunės neįleidžiami į kasyklų sritį. Sugauti deimantus vagiant, tuojau atleidžiami iš darbo. Be to, ir teismas skaudžiai baudžia už deimantų vagystę. Visi plotai, kuriuose kasami deimantai, ir tie, kurie dar nenaudojami, bet numatoma, kad juose gali būti deimantų, stropiai saugomi. Jie aptverti spygliuotomis vielomis, kuriomis leidžiama stipri elektros srovė. Prisilietęs prie tokių vielų žmogus tuojau mirtinai nutrenkiamas. Laukuose įtaisyti prožektoriai, kurie apšviečia laukus nakties metu, ir įvairius triukšmą keliantieji aparatai. Bendrai, darbininkų būklė deimantų kasyklose yra nepaprastai sunki. Visus metus jie laikomi suvaržyti, kaip kaliniai. Tačiau duonos kasnio reikalus verčia žmones parduoti save į deimanto vergu. Namakvos srityje, kuri laikoma turtingiausia deimantais, dirba per 7.000 darbininkų.

M. L.

Kas mėgsta groti lietuviškus šokių, tai įsigykite parašytą žymaus komp. V. Nickaus Lietuviškų Šokių Albumą. Jis tinkamas yra piano solo, 1-mai ir 2-ram smuikui, 1-mam ir 2-ram klarnetui ar trumpeitui. Jo kaina \$1.00. Užsakymus siųskite "Darbininkui", 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

ANGLIŠKAI-LIETUVIŠKAS ŽODYNAS

Ką tik gavome iš Lietuvos vieną geriausių A. Herlito Angliškai-Lietuvišką žodyną (Dictionary) Jis turi 399 puslapius, brošiūros — minkštais popieriniais apdarais. Kaina tik \$1.75. Užsakymus siųskite tuojau, nes apribotą skaičių teturime.

DARBININKAS

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

"Darbininko" Metinis BALIUS-ŠOKIAI, Lapkričio - Nov. 5, Elks Ballroom, 8 Magazine St., Cambridge, Mass.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

LAWRENCE, MASS.

Pereitą savaitę mūsų klebonas, kun. P. M. Juras išvažiavęs atlikti metinės kolekcinės į šv. Jono seminariją, Brighton, Mass. Grįžo rugsėjo 10 dieną.

Šeštadienį rugsėjo 3 dieną, 9 val. ryte, šv. mišių aukoje, moterystės ryšiu mūsų klebonas sujungė panelę Oną Marcinonytę su John Driscoll.

Rugsėjo 4 d. klebonas, kun. P. M. Juras, pradėjo seriją pamokslų apie šv. mišias. Pradžią parodė, kad visi turės gerą progą įsigilinti ir suprasti šv. Mišių paslaptis. Aušrelė.

NASHUA, N. H.

Reikiame savo dėkingumo žodį savo mylimiems draugams ir giminėms už surengimą dėl mūsų "surprise party" mūsų 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktuvių proga ir pareikštus sveikinimus ir linkėjimus. Dėkojame Dvasios Vadam, Kun. Dr. A. Bružui, kun. J. Bucevičiui, giminėms ir draugams už brangias dovanas; taipgi ačiū už prištą telegramais ir laiškais, kurių gavome labai daug, sveikinimus ir linkėjimus; ačiū p. A. Kneižiui už pareikštus linkėjimus "Darbininko" radio programoje.

Bet labiausiai dėkojame pp. A. Gaidienei ir jos šeimai, ir p. Juliei Česnulevičiūtei, kurios daugiausiai rūpinosi šiuo reikalu, ir šeiminiškėms, pp. T. Mitchell'ienei, J. Andrikienei, A. Tamulionienei, A. Staniulionei, A. Skirkevičienei, gspadoriui J. Staniuliui ir Jonui Tamulioniui už orkestrą.

Liekame dėkingi,
Kazimieras ir Ona Nadzeika.

GLASGOW, ŠKOTIJA

Metinė šk. L. K. Moterų Dr-jos Glasgow Skyriaus Ekskursija arba piknikas šk. Lietuvių Katalikų Moterų Dr-jos skyriaus Glasgow'e, kiekvienais me-

Edw. V. Warabow

(WRUBLIAUSKAS)
LIETUVIS GRABORIUS IR
BALSAMUOTOJAS

1156 Washington St.,

NORWOOD, MASS.

Tel. Norwood 1503

Brookton Office:

24 Field St.

Tel. Brookton 2005

BATCHELDER WHITEMORE COAL CO.

We Recommend
and Guarantee
NEW ENGLAND COKE
THE FUEL FOR
Modern HOMES

834 MASS AVE.
BOSTON
Hig 1920

108 Dorchester Ave.
So. Boston, Mass.
Tel. 1830 SOUTH Boston.

PICKWICK ALE

Geras Ale Reikalauja

- aukštesnės kokybės mišinio
- ekstra kiekybės mišinio
- neapsakomai didelio švarumo
- eksperto - patyrusio darytojo

tai čia patiekta

PICKWICK formola!

Iš Krano
PARODYK KRANĄ

Buteliuose
(12 ONCŲ IR PILNOSE KVORTOSE)

Brewed by HAFENREFFER & CO., INC., Boston, Mass., BREWERS SINCE 1870.

sijudinti ir nevažiuoti aukštyn, nes buvo jame per daug žmonių. Prisiėjo visiems, išskyrus vaikus, laukan išlipti. Dar to negalima: — Vyrams ir moterims, prisiėjo autobusą ant kalnelio viršūnės užstumti! Čia tai buvo tikri juokai! Juokai! Kaikurie ekskursantai juokdamiesi kalbėjo:

— "Ne kompanijai turėsim mokėti, ką mus čia atvežė, bet kompanija turės mums užmokėti, ką mes jos palieję autobusą prieš kalnelį užstūmėme!" Pagaliau, mūsų autobusas kaip ir kiti visi, laimingai apsisuka ir sustoja. Mes vėl susėdame ir pradame važiuoti. Po kokių 5 minučių laiko, sutvarka milžiniški vandens rezervuarai (Dam!) — ir mes jau Mugdock Banke!

PIETUS PARKE

Išlipę iš autobuso, visi eina į nedidelį, bet gražų ir jaukų Mugdock Bank miestelio parkutį, stačioje pakalnėje esantį, įvairiais žaliuojančiais medžiais bei krūmais apaugusį. Čia visi įvairiose kalnelio aukštumose, ant kvepiančios didelės žolės, būreliais susėda ir valgo su savimi atsi-
vežtuosius pietus. Mat gie-

drame ore ir taip gražioje gamtoje esant, — savaimė aišku, ir apetitas geras valgiui atsiranda! Ponios J. Dirvaitienė ir E. Žylienė, pasikviečia ir mane savo būrelin pietums. Po pietų, p-nia J. Dirvaitienė, ir kai kurie kiti, kameras turintieji, pradeda ekskursantus įvairiomis pauzomis būreliais ir atskirai fotografuoti. Nusifotografavę, vieni liekasi parke, o kiti eina siaurais takeliais per tankų mišką apie vandens rezervuarus pasivaikščioti. Šie milžiniški vandens rezervuarai (Dam!) pradėta dirbti 1885 m., o pabaigti 1906 m., t. y. dirbti maždaug 11 metų laiko. Abu rezervuarai talpina savyje apie 280,000,000 galionų vandens. Vanduo į juos ateina iš garsaus Lock Catherine ežero, apie 40 mylių nuo Mugdock Bank ir Milngawie miestelio esančio. Šie rezervuarai aprūpina Springburn, Denistoun, Hillfoot, Maryhill, West End ir Dunbarton Glasgow miesto dalis savo vandeniu. Juos padirbo Glasgow City Corporation savo lėšomis.

PARKO IDOMYBĖS

Per tankų, žaliuojantį mišką, pačių rezervuarų

krantų siauru taku einu ir aš. Visu rezervuaru pakrasčiu, neskaitant į ten ir atgal bevaikščiojančių žmonių, — tankiame miške viešpatuoja grabinė ty-la!... Visur zirnia muselės ir skrajoja mažytiai įvairiaspalviai raibi drugeliai; vandenį, kartais nežymiai supliaukščia žuvelės — (Trout); aukštais krantais kaukuomet pro šalį prastriuoksi ir didelis laukinis kralikas (Rabbit); baltasias savo "kelneles" praeiviams berodydamas, o medžių ir krūmų lapeliai, lengvo vėjelio pajudinti, — vienas į antrą suduodami šlama ir bešlamėdami, kalbama paslaptingąja Amžinajam savo meilės, dėkingumo ir pagarbos kalba... Pradedu kažką svajoti. Ir nejuokiomis prisimenu poetą a. a. Maironio žodžius: — "Miškas ošia, gaudžia, verkia..." Prienu prie antro rezervuaru valcu, ir atsi-
stoju ant siauro tiltelio. Čia nuožulniame krašte apacioje, karštų saulutės spindulių įkaitintame vandeny, didžiausiais debesimis, vos kokių 5 ar 6 colių vandens gilumo vietoje, plaukioja nesuskaitomi milijonai ir milijardai mažytelių žuvyčių, vadinamų

Minnows. Tai bematant, ktyniuoją viena kitą. Ta-
žmogui natūraliai ateina
mintis: — "Kas tokiai nesuskai-
tomai daugybei tokių ma-
žų sutvėrimėlių parūpina
maistą ir išlaiko jų gy-
vybę?" Juk jos, anot šv.
Evangelijos ne sėja ne
pjauna, — ne į kluonus
krauna. Tačiau Dangiška-
sis mūsų visų Tėvas, jas
visas išmaitina! Apie val-
cus, visur žydi susodintos
rožės ir kitokios įvairios
gėlės. Jų aromatas, žydėji-
mo bei žiedų kvapas, jau-
čiasi toks stiprus, kad jo
prisikvėpavus, net ir galva
palengvėli pradeda svaigti.
Viešpatie! Koks Tu esi be-
galiniai geras ir kaip dide-
liai mus visus myli, kad
tokias brangias gamtos
grožio dovanas, mums ne-
vertiems nusidėjėliams
duodi?! O kaip mes never-
tieji nusidėjėliai žmonės,
Tau už visa tai atsilygina-
me? Tik Tu pats vienas,
tai geriausiai žinai

J. Budkevičius.

Minnows. Tai bematant, ktyniuoją viena kitą. Ta-
žmogui natūraliai ateina
mintis: — "Kas tokiai nesuskai-
tomai daugybei tokių ma-
žų sutvėrimėlių parūpina
maistą ir išlaiko jų gy-
vybę?" Juk jos, anot šv.
Evangelijos ne sėja ne
pjauna, — ne į kluonus
krauna. Tačiau Dangiška-
sis mūsų visų Tėvas, jas
visas išmaitina! Apie val-
cus, visur žydi susodintos
rožės ir kitokios įvairios
gėlės. Jų aromatas, žydėji-
mo bei žiedų kvapas, jau-
čiasi toks stiprus, kad jo
prisikvėpavus, net ir galva
palengvėli pradeda svaigti.
Viešpatie! Koks Tu esi be-
galiniai geras ir kaip dide-
liai mus visus myli, kad
tokias brangias gamtos
grožio dovanas, mums ne-
vertiems nusidėjėliams
duodi?! O kaip mes never-
tieji nusidėjėliai žmonės,
Tau už visa tai atsilygina-
me? Tik Tu pats vienas,
tai geriausiai žinai

Vyčių Suvažiavimas

Kaip žinote, Lietuvos Vyčių Naujos Anglijos Apskričio suvažiavimas pusemetinis, turėjo įvykti vyčių 103 kp. vadovybėje, šv. Kazimiero lietuvių parapijoje, Providence, R. I., bet dėl svarbių priežasčių suvažiavimas perkeltas į Bostoną ir įvyks rugsėjo 25 d., 1:30 val. po pietų, bažnytinėje salėje, 50 W. 5th St., So. Boston, Mass.

Kuopos malonėkite prisijusti atstovus ir įteikti naudingų sumanymų, organizacijos bei mūsų Apskr. naudai.

Apart Vyčių širdingai kviečiu didž. gerb. kun. klebonus ir jų asistentus. Vyčiai laukia Jūsų gražių ir naudingų patarimų. Iki, kad rasite valandėlę laiko ir malonėsite dalyvauti.

Bus skaitytas referatas. Temą ir prelegentą paskelbsime vėliau. Pr. Razvadauskas, Apskr. Pirm.

MEDUS

Grynas bičių medus, kurį bitės sunešė iš žydinčių javų, gėlių, pievų ir medžių yra tikras vaistas. Taigi, įsigyk kvortą medaus ir gerk jį su arbata ar kava vietoje cukraus. Kas vartoja medų — to slogos nevalgina. Kvorta kainuoja tik 75c. Jo galite gauti "Darbininko" adm., 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

NAUJOS KNYGOS

DU VAINIKU, scenos veikala — tragedija penkiose veiklose. Parašė kun. Dr. Jonas Navickas, MIC. Kaina 25c.
ZYDŲ KARALIAUS, drama. Vertė kun. Dr. Jonas Navickas, MIC. Kaina 25c.
SEPTYNI KRISTAIŠKŲ ŽODŽIAI NUO KRYŽIAUS, parašė kun. Pr. Juškaitis. Knygutė gražiai iliustruota Kristaus Kančios paveikslais. Kaina 25c.

SKAITYK — Rasi UZSLEPTĄ TURTA, parašė kun. V. Kulikauskas, MIC. Knygutė labai suprantamai išdėstyta šv. mišių vertė ir nurodys jų klausymo būdą. Kaina 20c.

PRANAŠYSTĖ, scenos veikala. Iš anglų kalbos vertė kun. Dr. Jonas Navickas, MIC. Kaina 25c.

TIKĖJIMO SKYDAS, parašė kun. Juozas Židaniavičius. Šios knygos autorius gražiai išaiškina Kristaus mokslo pagrindus. Taipgi savo knygoje vyksta atsakas į įvairius užmetimus bei priekaištus. Ši knyga turėtų rasti kiekvieno kataliko namuose. Knyga yra 389 puslapių. Kaina tik \$1.00.

Knygos gaunamos: —
Darbininkas
366 West Broadway,
So. Boston, Mass.

VALGIŲ GAMINIMAS

Ką tik išėjo iš spaudos Valgių Gaminimo Knyga, kurioje yra daugybė receptų — nurodymų kaip skaniai ir ekonomiškai pagaminti valgius. Taipgi šioje knygoje nurodo kaip galima pasigaminti iš įvairių vaisių vyną. Jos kaina tik \$1.00. Knyga turi 223 puslapius.

BALSUOKITE UŽ

Michael H. Jordan

Demokratų kandidatą į Rep.
Wardų 3 ir 4 4th Essex District,

LAWRENCE, MASS. Pol. Skelb.

VINČAS SILPNUTIS.

Kai Ka Atsiminus

Dangus nušvyto. Tai ženklas, kad saulutė - skais-taveidė tuoj patekės. Ji linksmutė šaipydamosi ritosi augštyti ir pasistiepusi ant kalno viršūnės žvelgė į lan-gus, kame žmoneliai gardžiai, po dienos truksmo, mie-gojo ir saldžiai sapnavo. Ji matydama ramiai miegan-čius ir nieko nejauciančius, sjuntė auksinį spindulėlį, spaudė į miegančiųjų blakstienas, juos žadino keltis.

Gatvės tuščios. Ramu. Visi miega... Tik valsčiaus valdyba nemiega. Ji jau senai darbuojasi skirstydama šaukimo lapelius... Kljuoja ant stulpų ofišas... Pa-šauktas anksti seniūnas ir palieptas, išnešiot šaukimo lapelius, jis slenka ramiomis gatvėmis į saldžiai sap-nuojančių, jokios nelaimės nejauciančių butus. Baisų jam belsti į duris ir skelbti tokią liūdną, baisią naujie-ną. Jis vaizdavosi šeimas su daugeliu vaikučių, kurie liks be tėvelio, tik motulės globojami. Vaizdavosi grau-džias ašaras, širdžių skausmą...

Tai begalvodamas skubiais žingsniais įėjo į būta, kur įteikė vieną iš tų lapelių. Tą lapelį priėmė vyras — tėvas, savo šeimoje septintas.

Jis gavęs nesuprato ką tai reiškia. "Gal pakvieti-mas laisčiai atsiimti?... Bet kodėl taip anksti ir kodel nešioja seniūnas?..." — galvoja sau vienas. Skaito... Perskaitęs irgi dar negali suprasti kas tai yra.

— Taip staigiai... Niekas nei kalbėjo apie karą, o čia jau šaukimas... Ar dar neužteko, kad jaunas sveikata padėjau betarnaudomas... Kitą syk irgi turėjau apleis-ti savo namiškius dēlei tos tarnystės... Dabar apleisti žmoną, vaikučius mažus ir dangintis... bet kur ir kas laukia?... — pats savy kalbėjo.

— Kas tai per lapelis ir kodel tu taip pabalai? — pa-klausė jo žmona.

— Tai šaukimo lapelis... Šaukia mane kariuomenėn, kaip atsarginį...

— O!... kas per nelaimė... Kodel mobilizuoja ir senes-nius?... Gal karas prasidėjo?... — dėjavo žmona.

— Žiūrėsimė... Tuojau reikia eiti pranešti, pasirody-ti, ir apsiirengs įšejo.

Aikštėje žmonės buriuojasi, skaito ofišas.

Prasidėjo Karas

— Ką tai randate beskaitydami, — priėjęs prie būre-lio vyrų paklausė tėvas.

— Tai skelbimas, kad šiandieną prasidėjo karas, — buvo atsakymas.

— Dabar suprantu kodel ir mane kviečia ir kas mūsų visų laukia, — ir nuėjo. — Baisu... Karas... Kraujas!... Mirtis!... Tokios baisios šmėklos laukia manęs. O, kaip gyvens žmona, vaikai!... Mieste iš kapeikos gyventi te-gali tik su vyru. Kaip gyvens — Dievas nežino, — taip galvojo eidama ir iš skausmo per skruostus riedėjo a-šaros.

Žmonės kalbėjosi, dėjavo iš taip netikėto įvykio. Saulė užlipus viršūn miesto stogų ir lyg katė slėp-damosi už kamino žiūrėjo į sumišusius žmones... Sun-ku jai suprasti kas dėjosi. Norėdama suprasti kas nu-tiko, ėmė ristiis mėlinuoju dangumi aukštyn, kad pa-žvelgus plačiąjan pasaulin.

Motina likusi viena, ašarodama būdino savo vai-kučius.

— Sūnau, kelkis, — krutindama šaukė manė, — kel-kis, reikia rengti — tėvelis išvažiuoja.

Pravėręs akis ir pamatęs ašarotus motinos skruo-stus nustebau, nes nesupratau ką reiškia. Kada suži-nojau kas nutiko mūsų tėvelį ir kas mūsų laukia, apė-mė bailė.

Kuomet sugrįžęs tėvelis pranešė, kad ir karas pra-sidėjo, tuomet, aš manau, motinos širdis aštrius skaus-mus jautė, nes aš būdamas dvyliktų metų ir mažai tu-rėdamas supratimo apie patį karą irgi vaizdavaušai bai-sų reginį, mat man teko prieš tai matyti manevruojant kariškius suvargusius, žemėm apaugusius.

Susitikus su tėveliu kalbos nebuvo, nes ašaros trukdė.

Galop laikas išvažiavimui (tą pačią dieną). Tėvas apstotas penkių mažų vaikų ir motinos, ašarodamas bučiavosi ir tarė paskutinį "Su Diev!"

Motinos lūpos šnibždėjo:

— Su Diev!... Tesaugo tau Viešpats... Laimingai...

— Tėte, ilgai nebūk... tuojau grįžk, — šaukė verk-dami vaikučiai...

Tokių balsų lydymas sėdo vežiman ir ilgoje eilėje vežėjų dingo.

Saulė dabar suprato kas atsitiko, nes pamatė verksmą motinų ir vaikų, ašaras kietaširdžių vyrų. Pa-gailo ir jai žmonelių. Ji paraudo ir kad daugiau nema-tytų, nusirito už kalnų ir dingo.

Mes grįžę į kambarį sunkiai dar supratom kas nu-tiko... Tik žinojom, kad tėvelio, šeimos galvos, jau tarp mūsų neber, o kas jo ir mūsų laukia — Dievas žino.

Po ištįstų tamsių nakties sparnų šeima nuėjo at-silsėti, kad miego skraiste apsisiautus skausmus už-miršti...

II.

Prispaudė Negailestingoji Liga

Po to, kai išvažiavo šeimnininkas, prasidėjo sunkes-nės, vargingesnės dienos. Dievui padedant gyveno. Vie-nai moteriškai aprūpinti šeimą užteko vargo...

Taip kartą gerokai suvargusią, sušilusią užpūtė vėjas ir po to prispaudė negailestingoji liga. Be pasi-

gailėjimo kasdieną varė žemyn. Vaikučius globojo bo-butė.

Kartą bobutė prikėlė mane vidurnaktį ir liepė eiti prie sergančios motinos, o pati pradėjo ieškoti žvakės. Aš vos iš miego išbūdęs negalėjau suprasti kam toji žvakė būtų reikalinga. "Gal motina miršta?... Gal ją negailestingoji mirtis nori iš mūsų atimti, mus nori vi-sai be globos palikti?... Ne!.. Ne!.. tai negalima!..." pats vienas mąsčiau.

Vos įėjau kambarin, kur ji sirgo paklausė visai silpnų balsu:

— Ar tai tu, sūnau?... Eikš čia...

— Ką pasakysi mama? — prisiartinęs paklausiau.

— Sūnau, aš jau mirsiu... ir tau... kaip vyresniajam,

norių pasakyti... kad štai ką padarytum, — kalbėjo pailsdama, silpnai, — atsilygink su tais žmonėmis, ku-riems jau nespėjau atiduoti... Neskriausk jaunesnių-jų... ir gražiai gyvenk...

Cia pailso ir nutylo.

— Gerai, mama, — atsakiau beveik nesuprasdamas ką kalbėjo. Aš apie mirtį ir negalvojau. Man rodėsi, kad ant kokio pusdienio rengiasi išvažiuoti, o mane šeimnininku palieka.

Kaip nustebau, kada pamačiau naktį atvedant kunigą. Galop austant ir gydytoją atvedė. Tada, it iš miego išbudau ir tik tada supratau, kur mūs geroji mama rengiasi... Suspaudė jauną širdį gailesys gero-sijos mamos ir pradėjo ašaros vilgyti skruostus... Taip ta diena ašarose ir praėjo. Mama jautėsi geriau ir to-dėl matydama mane verkiantį ramino.

Nuolatinis gatvės bildesys, žmonių vaikščiojimas, blogas, drėgnas kambarys ilgai nedavė pasitaisyti. Dar pailgino sirgimą, kuomet aš imdamas ką tai nuo lenti-nėlės sudaužiau vaistus. Daugiau pirkti nėra iš ko... Pi-nigų reikia duonai... Dievui padedant išgijo.

Pagijus stojo nuolatinis gyvenimo vėžon ir vėl vargo...

III.

Dega Namai Ir Tiltai

Už kiek laiko prasidėjo artintis vokiečiai, o rusai trauktis... Eina pėstininkai, rodos, iš žemių ištraukti; joja raiteliai...

Prasidėjus smarkiam spaudimui, nežmoniškai lė-kė su armotomis per grįstas gatves, kad net langai, sie-nos drebėjo... Žmonės iš išgąscio ką pasistvėrė irgi sku-bėjo trauktis drauge. Mes nustebę žiūrėjom ir nežino-jom kas daryti. Gal ir bėgti?... Bet su kuo? Gal kates pasikinkius?... Jų irgi nėra, nes pabugę išbėgiojo.

Sprogdina tiltus... Didžiausias trenksmas, sprogi-mai sukėlė baile ir todėl visi mažesnieji subėgė aplink mamą po kiekvieno mūsų sprogimo šaukė. gana... gana...

Pakylus tokiam triukšmui ir dėl to perstojus vaik-ščiojimui daugybė žmonių galėjo pradėti svarstyti kur nešintis, kur slėptis... Bet kur išbėgs su penkta mažučių. Jeigu tik už miesto... O, ten ar vieta apsigini-mui... Beliko likti namie ir išbailinčius vaikučius glausti prie krūtinės ir raminti juos laukiant mūšio...

Bet štai netikėtai atvažiuoja giminietis, kurs gy-vena apie devynis kilometrus nuo miestelio; tas so-džius visai nuošaliai, mūšiams praleisti patogus. Jis liepia apleisti namus ir kuogreičiausiai važiuoti su juomi. Taip ir padaryta... Vienas, kitas daiktėlis įsidė-ta ir susisodinus vaikučius, ir puodelius išsikraustė.

Saulė jau buvo užsislėpusi... Važiuojant per kal-ną, motina atsigrįžusi atgal štai ką matė: gaisrai... til-tai susprogdinti dega... Tamsėjancioje erdvėje plevena ugnies liežuviai lyg viską norėdami prartyti, išnaikinti...

Keliai prie pat miesto tirščiausi žmonių, kurie ro-dos, kad išbėgo iš miesto, tai lyg tvirtovę ant gryo lauko... Visi dejuoja, aimanuoja savo sunkia ir baisia padėtimi. Gal daug kas tuo laiku kalbėjo: "Už ką Vieš-patie... Už ką..."

Kada užstojo girelė tą reginį, tada išbalės motinos veidas nukrypo nuo jo į vaikučius, kurie nustebę sėdė-jo ir dienos truksmo išvarginti norėjo užmigti, bet ra-tui kur į akmenį stukterėjus atmerkė akis bailiai dai-rėsi...

Aplinkui buvo ramu... Tik lakštutė - čiuilbuonėlė nepaliaujančia daina sveikino nusiminusius, suvargu-sius keleivius...

Galop pasiekta tas sodžius, kame laukta pareinant mūšio.

IV.

Daug Vargo Su "Prūsais"

Slinko diena už dienos, gana nuobodžiai, liūdnai... Nelinksmo gražios pievos, meilūs paukšteliai ir jų dainelės. Dėjavo motina ir galvojo apie savo šeimos galvą, maitintoją. Gal jis kenčia kur vargą apkasuose... Gal jis mirties angioje stovi... Gal šaukia pagalbos, o niekas jam jos nesuteikia... Gal negailestingieji prie-šai sudegino, išvertė viską namuose... Tokios nuolati-nės mintys, tokie aimanavimai slėgė jos širdį.

Pasigirdo netolimi armotų šūviai ir sprogimai. Pasimatė juodas stulpas dūmų, kurs ėjo stovyn; tai ženklas, kad gaisras plečiasi.

Motina nubėgusi ant kalnelio žiūrėjo į tą kilantį dūmų stulpą, kurs augštai iškilęs raitėsi, blaškėsi ir nyko, ir ašarodama meldė Augščiausio, kad pasigailė-tų, paliktų sveikus namus, nes aiškiai suprato, kad tai gaisras tame miestely, kame gyvenam. Galop pama-tėm atjojant vokiečių žvalgas... Persigandusi motina, bijodama, kad neatimtų paskutinįjį kelių kapeikų, bė-ga ant skėdrino ir ten slepia.

Bet jie bijodami rusų, atsigerė pieno ir greit vėl išjojo.

Mergaitė Viešumoje

Jeigu žmogus turi būti tvarkingas ir tinkamai lai-kytis būdamas ir pats vie-nas, tai juo labiau jis turi stengtis būti tvarkingas viešai susitikdamas su žmonėmis. Juk netvarkin-

gai elgdamasis viešumoje, žmogus ne tik pats sau kenkia, bet ir kitus gadina. Pirmiausia žinokime, kad išeinant į gatvę ar kitą viešą vietą reikia tvarkingai, švariai apsirengti. Mergai-

Prasidėjo žvalgų susirėmimai... Ant rytojaus mo-tina nutarė eiti ir pasižiūrėti ar dar yra nors sienos na-melių, ar sudeginti, sugriauti.

Aplink netolimuose miškeliuose tankiai tarška šautuvai... Ima mane kaip vyresnį ir kitą kaip grei-tesnį atsisveikinusi su liekančiais mažiukais, gal ir ant visados, išeinam.

Siauras kelesis vingiuoja per žydinčius vasarojaus laukus ir gražiai išmargintas pievas. Jis pamažu nusi-kreipia į miškelį, pro kurį reikia praieiti. Tame miške-ly virte verda kova... Šautuvų tarškėjimas, miškelių už-ėšys ir atsikartojimas balso kalneliuose kėlė didžiau-sią baime. Kuo arčiau artinomės, tuo darėsi baisiau, kūnas stingo, širdis smarkiau plakė, iš baimės truko alsavimo... Gyvo daikto nematyti... Viskas užmirė iš baimės...

Ką jautė motina eidama į verdančią iš keršto kovą ir vesdamosi su saviimi sūnų, kurs buvo jos paspirtis, o kitą jaunutį... sunku suprasti. Suprantama tik, kad maldavo Augščiausio apsaugos.

Galop pasiekė vieškelį leidomės eiti tą miškelį pa-likdami užpakalį. Pradėjom jausti save ir lengviau buvo alsuoti...

Bet štai netikėtai vieškeliu pasirodo raitelis, kurs smarkiai riščia jodamas išgąsdino mus. Taipgi balno šlamėjimas. Atrodė lyg tai vežtų vežimą žirnių... Jis jojo žvalgydamasis, matomai koks žvalgas ar pasiunti-nys.

Suprantama, kad pirmą kartą arti sutikus vokiečių apmūrė. Aš jau ir broliukas kepurę už keleto sieks-nių nusiėmė ir su motina atjojančiam lenkėmės. Šis prajodamas sušuko savo "Moin". Tas netikėtai ir ne-suprantamas jo sveikinimas dar labiau pergąsdino, bet kuomet nekreipdamas dėmesio nuėjo tolyn, tada supratom, kad nesibarė, o sveikino.

Kalneliuose matėm sėdinčius sargybinius ir bai-liai, iš žirnių ar kito vasarojaus, kaišiojančius galvas.

Galop priėjom miestelį, kur radusi, besikalbantį su sargybiniu, pažystamą žmogų, užklausė motina ar nesudegė mūsų namai. Šis tikrai neatsakė.

— Žinau, kad vidurinė miestelio išdegė, o tamstų ei-lės namai rodos dar nesudegė, — buvo atsakas.

Dabar ėjom gatvėmis drebėdami ir nežinodami ką rasime: ar kamina stypsantį, o gal tik pelenų, plytų, molio krūvą.

Baisus vaizdas prasidėjo rodytis. Išsyk buvo sun-ku suprasti ar tai miestelis ar tai stotis, kur privary-ta daugybė garvežių... Visi sudegę mūriniai namai su stypsenčiais augštais kaminais atrodė tikri garvežiai. Liūdnas tai vaizdas!... Kas į tokį reginį žvelgė, tas gal su ramia širdimi nepraejo, o kilo gailesys tų, kurie li-ko be pastogės. Ir ištikrųjų daug liko be pastogių — di-delė miestelio dalis išdegė. Mūsų likta sveikų. Priešais išdegta, matosi laukas, o mūsų eilė su kitais kaimynais likusi. Koks džiaugsmas!...

Nors sugadinta viena krosnis, nors keletas daik-tų sugadinta, išnešta... Tas niekas, bet tik sveika pa-stogė...

Ji Mirė Savo Tėtės Nesulaukusi

Daug vargo, daug keblumų su tais "prūsais" buvo, bet šiaip - taip gyvenome... Parvežta ir tie vaikučiai, kuriuos tada paliko.

Bet štai motinai smūgis, kurs dar pasunkina mig-lotas audrų dienas. Visa jos paguoda — dukrelė tapo atimta... Būdama vos kelių metų, buvo išmintinga mergaitė. Pamačiusi nuliūdusią motiną tuojau klausė ką jai skauda ir ko nuliūdus... Labai mylėjo ir tėvelį, nes kas vakarą, prieš guliant liepė motinai kalbėti po-terius, kad tėtė sugrįžtų. Pati žegnojosi ir savotiškai žnibždėjo. Mirtis tą jauną, nekaltą motinos paguodą negailestingai išplėšė... Ji mirė... Savo tėtės, kurio taip laukė sugrįžtant, už kurį meldėsi nesulaukė.

V.

Pamažu rimo karo audros, sklaidės debesys - prie-šai, aušo saulė - viltis sulaukti vyrą grįžtantį iš karo. Vienas - kitas jo draugų buvo grįžusių, bet daugiau dar negrįžo ir jokios žinios apie juos nebuvo. Tų tarpe buvo ir jos laukiamasis vyras.

Pirmiau jis dirbo tvirtovė, taisė ją, kasė mūšio laukuose apkasus, kame gyvybė kibojo tik ant plonu-čio siuolelio. Apstojus priešui tą tvirtovę, sumanė persi-rengti ir likti, kad sugrįžus namo, prie išsilgusios šei-mos. Bet bijodamas, kad priešai nesužinotų ir žiauriai nekankintų, pasitraukė. Tai padaryti bandė ir kitame mieste, bet neįvygdė. Traukiasi į Rusiją, kame paliuo-suoja iš kariuomenės. Negalint grįžti namo, bastosi tenai iki sulaukia progą grįžimui.

Grįžta. Vokiečiai užlaiko garantine, bet už kelių savaičių atsiranda išsilgusios šeimos tarpe... Žiūri į vaikučius, kurie aplink jį stovi... negali pažinti jų... Koks džiaugsmas!... Po tiek vargo, po tiek skausmo, a-šarų vėl jaučiasi laimingi, vėl linksmi. Visi sutiko svei-ki, tik tos, kuri tai rūpinosi tėvelio grįžimu, nebuvo jų tarpe... Ji linksminosi Angelų tarpe ir dėkojo Die-vui, kad jos maldos išklausė — leido tėveliui sugrįžti.

tės neina į gatvę giliai de-kojuotoms, labai trumpo-mis rankovėmis ir iki kul-nelių ilgio suknėlėmis. Taip pat netinka viešai rodytis su suplyšusiais, iš-trukinėjusiomis sagomis, atsilapojusiais drabužiais.

Einant gatve nesidairo-ma, negrįžčiojama į užpa-kalį pasižiūrėti "įdomių žmonių" ar madingų suk-nelių. Nedera gatvėje val-gyti, pergarsiai kalbėti ir juoktis, nes tuo parodome tik savo nesivaldymą.

Gatvė yra skirta pato-giam žmonių judėjimui, susisiekimui, todėl čia rei-kia saugotis viso to, kas kliudo kitiems laisvai ju-dėti. Taigi, negalima sus-tojus būriais stovėti šali-gatvyje, eiti išsiriakius po keturius ar daugiau ir tt.

Susikabinus, vaikščio-jant, vis labiau išeina iš mados. Jauna mergaitė, paprastai paima "po ran-ka" tuos, kuriems ji nori ir turi pagelbėti, pvz., savo motiną, senesnę giminaitę, kaimynę ar kitą kokią pa-galbos reikalingą moterį, taip pat savo tėvą. Bet vaikščioti mergaitė susi-kabinusia su jaunu vyriš-kiu nėra nei gražu, nei rei-kalinga.

Jeigu ką nors nešamės, žiūrime, kad kuo mažiau-siai savo nešuliais kliudy-tume praeiviams. Todėl, pavz., netinka nešti skėtis po pažastis, nes užpakali-niu jo galu galime užka-binti praeivius; jeigu lyja, išskieistą skėtį, susitike su kitais žmonėmis, pakeli-mas aukštyn ar pakreipia-me į šoną, kad nekliudytu me kitų galvų.

Prasilenkiama visuomet pasitarkiant ir dešinė pu-sė. Pačios ką nors turėda-mos pralenkti lenkiame iš kairės. Gražu yra, ką nors pralenkus, atsiprašyti.

Einant su vyresniu as-meniu, visuomet jam lei-džiama eiti iš savo dešinės pusės. Bet jeigu kur yra nepatogu (puras, nelygus kelias), tai kitam, ypač vyresniam asmeniui, pa-siūloma patogesnė pusė. Lipant laiptais, kitam pa-liekama saugesnė pusė prie turėklų. Susitikus ką nors atlipant priešais, reikia su-stoti ir praleisti. Taip pat sustojama ir praleidžiama susitikus ką nors tarpdu-ryje, kryžkelėje ir kitose susidūrimo vietose.

Gatvėje ir kitose viešose vietose reikia pasveikinti sutikus pažįstamas vyres-nijas moteris, savo mo-kytojus, dvasinį n k ū š, drauges. Bet mergaitė nie-kad pirmoji nesveikina su-tiktų vyriškių; ji tik atsa-ko į jų sveikinimus galvos palenkimu.

Sveikinantis kambary, salėj ir kitose vietose, kur stovima, paduoda vieni ki-tiems rankas. Turint rei-kalo su vyresniaisiais as-menimis, visuomet laukia-ma, kol jie pirmieji paduos ranką. Bet savo draugėms, pažįstamiems vyriškiams mergaitė pati ištiesia ran-ką. Jeigu sėdime, sveikin-damosios visuomet atsisto-jame.

Apskritai, susitinkant su žmonėmis, nereikia per-daug varžytis, kad neatro-dytų, jog bijome ir pa-jūdė-ti, bet taip pat nereikia stengtis ir prasiikšti pro kitus ir jų dėmesį tuo i sa-ve atkreipti.

Pennsylvanijos Žinios Seimas

Kaip gamtos augalams yra būtina reikalinga šviesa, šiluma ir drėgnumas, taip žmonijos tobulybei yra būtinas reikalingas: — idealas, uolumas ir pasiaukavimas. Be tų trijų dorybių žmoni-ja gludės ant vietos. O gludėjimas ant vietos, reiškia sugedi-mą.

IDEALAS: Kiekvieno didelio bei mažo darbo pradžia yra tik-tai žmogaus mintyje, kuri gim-s-ta prote ir reikalauja uolumo, kad pradėti idealiską darbą. Bet užbaigti tą proto užmanymą rei-kia tikro pasiaukavimo (darbo).

Kadangi žmonijos pažanga ir visokios tobulybės pradžia ir pa-baiga yra mokyklos, taigi ne-nuostabu, kad randasi tiek daug žmonių aukšto idealo ir prakil-nios dvasios, kurie aukščiausio-je vietoje stato katalikiškas mo-kyklas, vienuolynus su jų prakilniomis įstaigomis.

Šv. Pranciškaus Vienuolyno Rėmėjai rengiasi prie septinto SEIMO, kuris įvyks 25 dieną šio mėnesio, Pittsburghe, Vienuoly-no auditorijoje su nepaprastu uolumu. Jie tą uolumą pareiškia savo nenuilstančiais darbais. Rėmėjų aukštas idealas yra pa-reiškiamas tame, kad remti sa-vo Lietuvišką ir Katalikišką į-staigą, iš kurios plaukia į visas pasaulio pusias, TIKĖJIMAS.

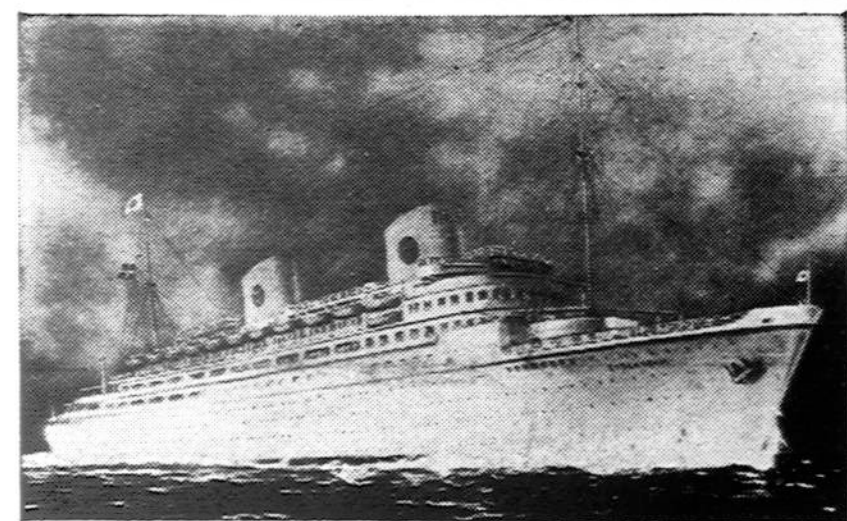
kuris yra reikalingas dėl doro gyvenimo ir tuo pačiu laiku ap-turėti amžiną laimę; MOKSLAS, kuris yra svarbiausias kelias pa-gerinimui būvio ir pagaminimui reikalingų tobulybei įrankių; Palaikymui Savo Tautybės, čia katalikiška mokykla yra židi-nys, iš kur žiburiai, meilės tau-tos ir tėvynės skrenda į ameri-kanizmo žūstančias bangas ir ži-bina nevienam žūstančiam ir už-dega meile savo Tėvynės Lietu-vos.

Todėl, Šv. Pranciškaus Rėmė-jai, užsibrėžia tą aukštą idealą — Platinti Šv. Tikėjimą; sklei-s-ti teisingą ir katalikišką moks-lą; gaivinti meilę tautos ir tė-vynės — užsimoja vykdyti ide-ala, suprasdami gerai, kad ideala be pasiaukavimo ir uolumo neatneš vaisių. Tadgi šiame sep-tintame Seime bus visi tie planai vykdomi.

Todėl Didžiai Gerb. Dvasiški-jai, klebonai ir asistentai, rėmė-jai ir visos kitos draugijos, klu-bai ir pavieniai yra nuosirdžiai kviečiami atsilankyti į tą svar-bų ir skaitlingą Seimą.

Kun. J. V. Skripkus.

Padėka

Švedų Amerikos Linijos Naujas Motorlaivis "Stockholm"

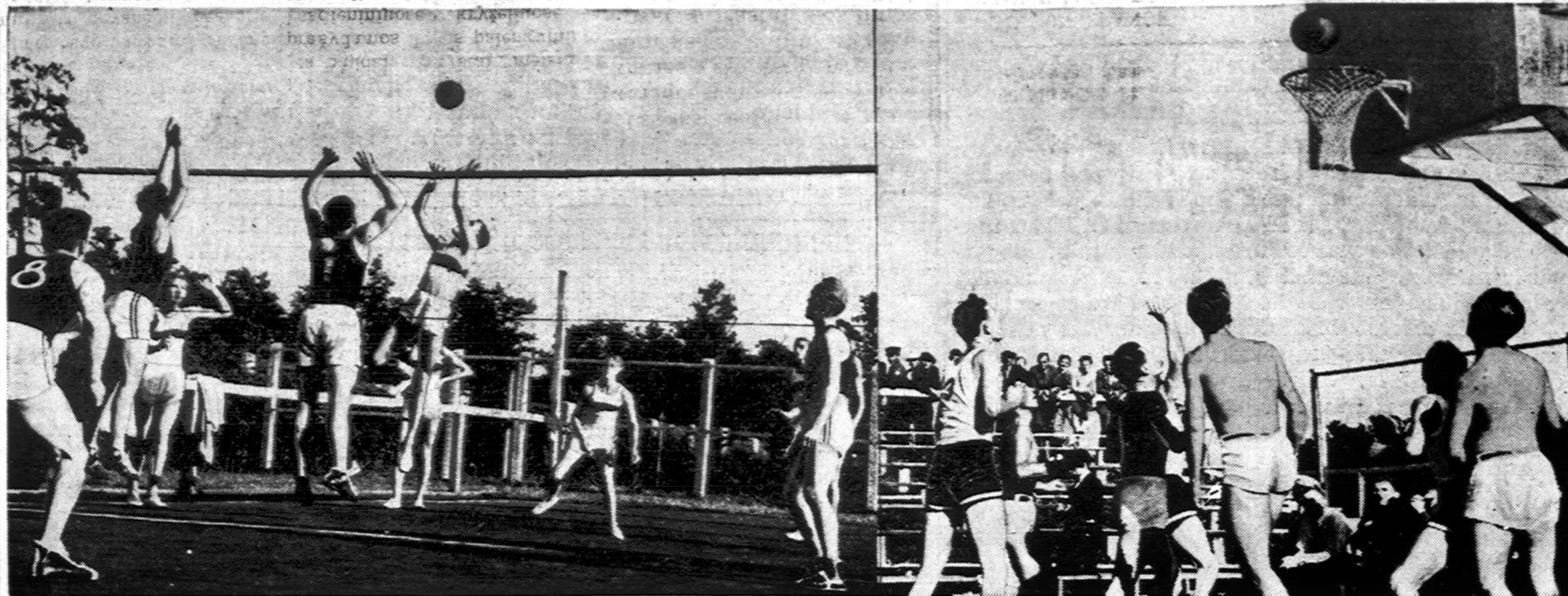
Moderniškasis laivas "Stock-holm" yra 28,000 reg. tonų. Nau-ja Švedų Amerikos Linijos paži-ba, nuleista į jūrą geg. 29 d., š. m., Cantieri Riuniti laivų staty-bos bendrovės uoste Monfalcone, netoli nuo Trieste, Italijoje. Laivą krikštino Švedijos prin-cesė Ingeborg, dalyvaujant prin-cui Carl, Švedijos ir Italijos di-denybės ir Švedų Amerikos Li-nijos aukštiems valdininkams, bei kitiems žymiesiems asmenims laivininkystės pasauly, įskaitant Axel Johnson, Š. A. L. presiden-tas, G. Hilmer Lundbeck, J. A. Valstybės linijos vyr. direkto-rius ir G. Hilmer Lundbeck, Jr., J. A. Valstybės vyr. vice direk-torius.

Laivas "Stockholmas" bus di-desnis ir greitesnis už dabartinę linijos pažibą, laivą "Kungs-holm", pradės plaukti 1939 m. Balandžio mėnesį, lenktyniuo-jant su kitais "Baltojo švedų laivyno" laivais, tarp New Yor-ko ir Gothenburgo. Yra atatin-kamai prirengtas kruzams (pa-sivažinėjimams) ir bus tankiai naudojamas kruzams iš New Yorko į Vakarų Indiją, Pietų A-meriką, North Cape, Skandina-viją ir Pabaltės valstybes.

Laivas "Stockholm" pastaty-tas iki aukščiausios klasės Lloyd's Register ir British Cor-poration Register; jis yra 628 pėdų ilgio, pločio 82 pėdų ir "gross tonage" 28,000, vanden-yje bus 28 pėdos. Išorinė išvaizda Gothenburgą. Kelionė praside-labai atkreipianti atyda į di-dingą, nuolaidžios (streamli-ne-d) konstrukcijos, su dviem žemais kaminais. Trys atskirai ku-oju S. S. "Marieholm". Tą veikianti Diesel motorai, Sult-zerio rūšies, 22,000 IHP, trijų tų propelerių ir galės nuplaukti a-pitikiškai 19 jūrų mylių į valan-dą. Su pagelbiniais motorais su-

darys maximum jėgą 37,000 IHP. Yra nuo jūrų supimo pri-laikančios (anti-rolling) tankos. Reguleriam trans-Atlantiniams keliavimui turės vietų del 1,300 keleivių; Cabin, Turistų ir Tre-čiąja klase. Kruzams sutalpins 620 keleivių. Laivo igula 600. Laive yra 10 dėnių. Įvairios sa-lės, viešieji kambariai apšviečia-mi netiesiogine šviesa. De luxe kajutės turės privačias veran-de ir beveik visi kiti kambariai yra išoriniai su viena ir dviem lovom. Elegantiški baldai, rūky-tas, G. Hilmer Lundbeck, J. A. Valstybės linijos vyr. direkto-rius ir G. Hilmer Lundbeck, Jr., J. A. Valstybės vyr. vice direk-torius.

Daug, daug pasidarbavo Phi-ladelphijos draugių darbinin-kai. Išsta dieną geroj nuotai-koj nenuilstančiai darbavosi ir savo malonumais užtikrino atsilankusiems geriausį laiką. Jų di-dis uolumas ir geraširdingumas paliks neišdildomą dėkingumą mūsų širdyse. Širdingiausiai dė-kui, mūsų brangūs prieteliai! Buvo labai malonu skaityt Juozo Pavėsio įvairius aprašy-mus šio pikniko reikalu. Dėko-jame Jam už gražias mintis, daug žmonių sukvietimą ir tik-rą nuosirdumą. Laikraščiai "Draugas", "Dar-bininkas", "Garsas", ir "Ameri-ka" daug prisidėjo prie pikniko pasisiekimo. Dėkui už dažnus pa-garsinimus. Brangūs atsilankusieji, Jums esame labai dėkingos už atsilan-kymą, palankumą ir aukas. Nors toli ir sunku Jums Vilon atvažiuot, vienok, nesigailėjęt savęs ir nepaisėt nepatogumų. Didis Jūsų pasisiekimas! Šįmet buvo leidžiama išlaimė-jimui \$100 dovanėlių. Sekantie-ji laimėjo dovanas: 1-mą \$50. Sesuo M. Ignata; 2-1-mą \$10. Mrs. C. Seibert, 1812

Iš tinklinio ir krepšinio rungtynių. Kairėje - vyrų tinklinio pusfinalis CJSO — Vilniečiai (visi balti); dešinėje — krepšinio rungtynės tarp Grandies ir Šiaulių Sakalo.

čių Pranciškiečių ūkyje. Išvažiavimą surengė Pittsburgho Šeš-tas Rėmėjų skyrius. Ponų Sikor-skių buvo gražus užmanymas ir gana sėkmingai pravestas. Po-nas J. Tamkevičius, kaip Šešto Rėmėjų skyriaus Pirmininkas, aktyviai darbavosi. Taipgi ir vi-si Pittsburgho ir apylinkės Rė-mėjai gausiai pasidarbavo. Lai Gerasis Dievas gausiai už-moka už tokį uolų ir gražų pasi-darbavimą, nes tame laike, kada naują mokyklą pradeda statyti, tai toki didelė parama yra gau-siai įvertinama.

Didžiai Dėkingos Seserys.

Padėka Philadelphijos Lietuviams

Pereitą sekmadienį, 4 d. rug-sėjo, visi keliai vedė Philadelphijos ir apylinkės lietuvių į gra-žų Juozapo Marijos Vilos sodą. Greitu laiku prisipildė daržas geraširdžių prietelių pasilinks-mint ir paremti šį antrą pikniką Vilos Akademijos naudai. Kait-ri saulutė užtikrino gražų orą ir daug džiaugsmo atsilankusiems. Reiškiamę gilią padėką Phila-delphijos klebonams kunigui J. Čepukaičiui, kun. Ig. Valančiui-nui, ir kun. Ig. Zimbliui už puik-iai surengtą pikniką. Esame dėkingos Jums už palankumą, didelį pasidarbavimą, ir atsilan-kymą. Nuosirdžiai dėkui kun. dr. V. Martusevičiui ir kun. J. Bagdonui už atsilankymą ir pa-sisiekimą žaidimų prižiūrėji-me. Džiaugiamės gerb. kunigų parama.

Taipgi nuosirdžiai dėkojame J. M. prelatui J. Miliauskui ir ki-tiems apylinkės klebonams, ku-rie iš priežasties ilgus keliones ar parapijos reikalų patys nega-lėjo dalyvaut piknike, vienok, pagarsino ir paragino savo pa-rapijiečius praleisti dieną Vilos sode. Buvo malonu juos sutikti ir susipažinti.

Daug, daug pasidarbavo Phi-ladelphijos draugių darbinin-kai. Išsta dieną geroj nuotai-koj nenuilstančiai darbavosi ir savo malonumais užtikrino atsilankusiems geriausį laiką. Jų di-dis uolumas ir geraširdingumas paliks neišdildomą dėkingumą mūsų širdyse. Širdingiausiai dė-kui, mūsų brangūs prieteliai! Buvo labai malonu skaityt Juozo Pavėsio įvairius aprašy-mus šio pikniko reikalu. Dėko-jame Jam už gražias mintis, daug žmonių sukvietimą ir tik-rą nuosirdumą.

Laikraščiai "Draugas", "Dar-bininkas", "Garsas", ir "Ameri-ka" daug prisidėjo prie pikniko pasisiekimo. Dėkui už dažnus pa-garsinimus. Brangūs atsilankusieji, Jums esame labai dėkingos už atsilan-kymą, palankumą ir aukas. Nors toli ir sunku Jums Vilon atvažiuot, vienok, nesigailėjęt savęs ir nepaisėt nepatogumų. Didis Jūsų pasisiekimas! Šįmet buvo leidžiama išlaimė-jimui \$100 dovanėlių. Sekantie-ji laimėjo dovanas: 1-mą \$50. Sesuo M. Ignata; 2-1-mą \$10. Mrs. C. Seibert, 1812

Širdingiausiai dėkui visiems, kurie palankumu, darbais, auko-mis bei atsilankymu prisidėjo prie šio pikniko Vilos Akademijos naudai. Karštai melsimės prašydamos Jums palengvinimo kasdieniniuose kryželiuose ir Visagalių palaimos. Jūsų reika-luose. Jums dėkingos, Šv. Kazimiero Seserys (Vilajė)

Okupuotoje Lietuvoje

Nukentėjo Už Kauno Radiją

Lydoje buvo teisiamos dvi lietuvaitės: Bronė Švagždytė ir Veronika Či-biraitė. Esą jos dvi orga-nizavusios viešą Kauno ra-dijaus klausymą, skolin-davusios savo lietuviškas knygas valstiečiams pasis-kaityti, skleidžiusios gan-dus, jog netrukus Vilniaus, Balstogės ir Naugarduko vaivadijos atiteksiančios Lietuvos Respublikai ir tuo būdu siekusios atplė-s-ti nuo Lenkijos jos "kre-sus". Pirmoji nubausta pusantrų metų kalėti. Či-biraitė visų šių "baisių" nu-sikaltimų nepavyko įrody-ti, todėl bylą teko atidėti, kol policija surinks (skai-tyk: kol sugalvos) papildo-mų žinių.

Namų Ir Tvorų Dažymas

Vilnius — Lenkijos mi-nisteriui pirmininkui gene-rolui Skladkowskiui isa-kius, šiemet ypač daug da-žoma namų ir tvorų. Vilniuje iki šiol atremontuota ir nudažyta apie 200 namų ir nudažyta 1.500 tvorų.

Varanavas

LYDOS APSKR.

Išvažiavo Lietuviai Tremtiniai.

Praplėtus pasienio juos-tą, į pasienį buvo priskir-tas ir mūsų valsčius.

Ryšium su tuo, liepos 12 dieną vietos policija prane-šė Valerijonui Bučeliui ir Marijai ir Petriui Vaitulio-niams, kad jie iki liepos 25 dienos išvažiųtų iš Vara-navo valsčiaus.

Flatbush Ave. Brooklyn, N. Y. 3-čią \$5. Mr. F. Bagdonas, 1641 Ashburton St., Baltimore, Md.; 4-tą \$5. Sesuo M. Cyrilė; 5-tą \$5. Mrs. Zigmund, Lost Creek, Pa.; 6-tą \$5. Mr. J. Stengvila, Windsor House, Athol, Mass.; 7-tą \$5. Mr. J. Cooper, 1214 Pa-nama St., Philadelphia, Pa.; 8-tą \$5. Mr. V. Bielskis, 214 Mo-rris St., Philadelphia, Pa. 9-tą \$5. Miss J. Zigmont, 7 Mott St., Worcester, Mass.; 10-tą \$5. Mr. W. Zemaitis, 1116 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.

Širdingiausiai dėkui visiems, kurie palankumu, darbais, auko-mis bei atsilankymu prisidėjo prie šio pikniko Vilos Akademijos naudai. Karštai melsimės prašydamos Jums palengvinimo kasdieniniuose kryželiuose ir Visagalių palaimos. Jūsų reika-luose. Jums dėkingos, Šv. Kazimiero Seserys (Vilajė)

Atėjus terminui, iš tikro visi trys lietuviai tremti-niai išvyko iš Varanavo valsčiaus.

Tverečius

SVENČIONIŲ APSKR.

Įvairios Naujienos

Rūgiapiūtė jau praėjo. Pilnu garu pradėta šiena-piūtė. Rugiai buvo neblo-gi, bet šieno bus šiemet žy-miai mažiau. Tverėnų daržinė — Padysnio pienos šiais metais visai nesužė-lusios. Taip pat menka yra žolė ir kitose pievose. Už-tat jau dabar šienas yra la-bai brangus. Ypač gūdai atvažiavę "užiminėja" pie-vas aukšta daina. Pvz., už-ima gabalą dobilų už 160 auks., o nušienavę sudaro 8 vežimus šieno.

— Saryšyje su darbyme-te, buvo labai ieškomi žem-dirbiai — samdiniai. Rugių piovėjai ir šienapioviai mo-kama už dieną 3 auks. Ar ba 1½ pūdo rugių. Galima sakyti, darbininkų mūsų a-žoma namų ir tvorų. Vilniuje iki šiol atremontuota ir nudažyta apie 200 namų ir nudažyta 1.500 tvorų.

Varanavas
LYDOS APSKR.

Išvažiavo Lietuviai Tremtiniai.

Praplėtus pasienio juos-tą, į pasienį buvo priskir-tas ir mūsų valsčius.

Ryšium su tuo, liepos 12 dieną vietos policija prane-šė Valerijonui Bučeliui ir Marijai ir Petriui Vaitulio-niams, kad jie iki liepos 25 dienos išvažiųtų iš Vara-navo valsčiaus.

Flatbush Ave. Brooklyn, N. Y. 3-čią \$5. Mr. F. Bagdonas, 1641 Ashburton St., Baltimore, Md.; 4-tą \$5. Sesuo M. Cyrilė; 5-tą \$5. Mrs. Zigmund, Lost Creek, Pa.; 6-tą \$5. Mr. J. Stengvila, Windsor House, Athol, Mass.; 7-tą \$5. Mr. J. Cooper, 1214 Pa-nama St., Philadelphia, Pa.; 8-tą \$5. Mr. V. Bielskis, 214 Mo-rris St., Philadelphia, Pa. 9-tą \$5. Miss J. Zigmont, 7 Mott St., Worcester, Mass.; 10-tą \$5. Mr. W. Zemaitis, 1116 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.

Širdingiausiai dėkui visiems, kurie palankumu, darbais, auko-mis bei atsilankymu prisidėjo prie šio pikniko Vilos Akademijos naudai. Karštai melsimės prašydamos Jums palengvinimo kasdieniniuose kryželiuose ir Visagalių palaimos. Jūsų reika-luose. Jums dėkingos, Šv. Kazimiero Seserys (Vilajė)

Kada Lietuvoje Atsirado Vargonai

1408 m. balandžio 11 d. vargonų pobūdį galima ra-vokiečių ordono magistras Ulrichas von Jungingen

dovanojo Vytauto Didžiojo žmonai kunigaikštenei O-nai klavikordą ir kilnoja-mus vargonėlius. Manoma, kad tai buvo patys pirmieji vargonai, atsiradę Lietu-voje, nes ankstyvesnių ži-nių apie juos senuose raš-tuose nėra. Visai nėra žinių apie vargonus mūsų krašte ir vėlesniais laikais, maž-daug ligi XVII amžiaus pa-miai mažiau. Tverėnų daržinė — Padysnio pienos šiais metais visai nesužė-lusios. Taip pat menka yra žolė ir kitose pievose. Už-tat jau dabar šienas yra la-bai brangus. Ypač gūdai atvažiavę "užiminėja" pie-vas aukšta daina. Pvz., už-ima gabalą dobilų už 160 auks., o nušienavę sudaro 8 vežimus šieno.

kur išvažiuoti. Taip pat ne-išvažiavo Kazys Dukša ir tuo tarpu jis ir jo žmona tremtinė Elena Lutkevi-čiūtė - Duksienė gyvena Dieveniškėse, nes ir jų pra-dirbiai — samdiniai. Rugių piovėjai ir šienapioviai mo-kama už dieną 3 auks. Ar ba 1½ pūdo rugių. Galima sakyti, darbininkų mūsų a-žoma namų ir tvorų. Vilniuje iki šiol atremontuota ir nudažyta apie 200 namų ir nudažyta 1.500 tvorų.

Varanavas
LYDOS APSKR.

Išvažiavo Lietuviai Tremtiniai.

Praplėtus pasienio juos-tą, į pasienį buvo priskir-tas ir mūsų valsčius.

Ryšium su tuo, liepos 12 dieną vietos policija prane-šė Valerijonui Bučeliui ir Marijai ir Petriui Vaitulio-niams, kad jie iki liepos 25 dienos išvažiųtų iš Vara-navo valsčiaus.

Flatbush Ave. Brooklyn, N. Y. 3-čią \$5. Mr. F. Bagdonas, 1641 Ashburton St., Baltimore, Md.; 4-tą \$5. Sesuo M. Cyrilė; 5-tą \$5. Mrs. Zigmund, Lost Creek, Pa.; 6-tą \$5. Mr. J. Stengvila, Windsor House, Athol, Mass.; 7-tą \$5. Mr. J. Cooper, 1214 Pa-nama St., Philadelphia, Pa.; 8-tą \$5. Mr. V. Bielskis, 214 Mo-rris St., Philadelphia, Pa. 9-tą \$5. Miss J. Zigmont, 7 Mott St., Worcester, Mass.; 10-tą \$5. Mr. W. Zemaitis, 1116 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.

Širdingiausiai dėkui visiems, kurie palankumu, darbais, auko-mis bei atsilankymu prisidėjo prie šio pikniko Vilos Akademijos naudai. Karštai melsimės prašydamos Jums palengvinimo kasdieniniuose kryželiuose ir Visagalių palaimos. Jūsų reika-luose. Jums dėkingos, Šv. Kazimiero Seserys (Vilajė)

BROCKERT'S ALE

PADARYTAS IŠ LIETUVOS PARVEŽTŲ
MIEŽIŲ

IŠ KRANO IR BUTELIUOSE!

Jei norite atsigerti skanaus alaus ar ale, kuris yra padarytas iš Lietuvos parvežtų miežių, atėję į tavernus ar restoranus prašykite BROCKERT'S. Paragavę BROCKERT'S — jo visuomet reikalausite.

Brockert's ALE

60 Ellsworth St.
Worcester, Mass.

Telefonas
Worcester, 5-4335

BOSTON BRANCH
1410 Columbia Rd.,
South Boston

PHONE
So. Boston
2271